

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

2^E JAARGANG

WOENSDAG 16 MEI 1917

No. 72

INHOUD

	Blz.
STABILISERING VAN INTERNATIONALE WISSELKOERSEN.....	361
De Export-Centrale en de Uitvoerhandel op Ned.-Indië..	362
De juistheid van het winstcijfer f 4.185.000 der Neder- landse Levensverzekering-Maatschappijen	363
Katoen	366
Verhooging der spoorwegtarieven	367
AANTEEKENINGEN:	
Wijziging der Schepenvorderingswet 1917	368
De vischhandel te IJmuiden	368
Britsche delfstoffenproductie en -consumptie.....	368
Het voedselvraagstuk in Engeland.....	368
Duikbootresultaten	369
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	369
MAANDCIJFERS:	
Inklaringen op Amsterdam	369
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	370—377
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE
GESCHRIFTEN

WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

Het secretariaat van het weekblad is gevestigd te Rotterdam, Pieter de Hooghweg 122, telefoon no. 3000.
Bijdragen en mededeelingen, den inhoud betreffende, gelieve men te zenden aan het secretariaat.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland, f 10,—, buitenland en koloniën f 12,— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richt men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

15 MEI 1917.

De toestand van de geldmarkt bleef de afgelopen week onveranderd. Particulier disconto noteerde ook nu weder 2 à 2¼ pCt. met slechts matig aanbod van wissels. Ook de prolongatie-rente bleef op dezelfde hoogte. De geldruimte was niet bijzonder groot, maar door de geringe vraag kwam geen wijziging in de notering. Alleen voor call-geld bestond meer belangstelling en werden belangrijke posten afgesloten.

* * *

De veranderingen in den weekstaat van de Nederlandsche Bank zijn bijna geheel ontstaan door de storting op het schatkistpapier en de daarmee in verband staande aflossing van de regeering. De Binnenslandsche wissels verminderden met ca. f 17 miljoen, waarvan f 15 miljoen aflossing van schatkistpromessen, terwijl de regeering bovendien nog bijna f 10 miljoen van het voorschot in rekening-courant terug-

betaalde. De beleeningen liepen met f 5 miljoen terug. Tengevolge van deze terugbetalingen verminderden de rekening-courant-saldi van anderen met f 10 miljoen en de biljettenomloop met f 18 miljoen.

* * *

De wisselmarkt was flauw, zoodat alle koersen, met uitzondering van de Zwitsersche een daling ondergingen. De omzetten waren zeer gering. Bijzondere aandacht trok de daling van den Roebelkoers, welke aanvankelijk door aanbod van Skandinavië, daarna van Amerika en Londen belangrijk lager was. De Londensche notering van Donderdag 180, komt overeen met een Hollandschen koers van 64,55. Vrijdag trad in Londen weder eenig herstel in, hetgeen echter eerst Maandag voldoende bekend werd.

STABILISERING VAN INTERNATIONALE
WISSELKOERSEN.

Reeds voor jaren trok het de aandacht, hoe de Oostenrijksch-Hongaarsche bank, niettegenstaande haar kleinen goudvoorraad, haar oninwisselbaar papier en in het algemeen de financieel niet zeer sterke positie van het land, er in slaagde om, dank zij een gelukkige aan- en verkooppolitiek van buitenlandsche wissels en een richtig gebruik van saldi in goudlanden, niet alleen het eigen muntwezen op peil te houden doch zelfs op het verloop der wisselkoersen een sterk stabiliseerenden invloed uit te oefenen. Zóó zelfs, dat over het geheel de koers aan minder schommelingen onderhevig was en de grenzen dier schommelingen minder uiteenlagen dan het geval was in landen met een sterk actieve betalingsbalans en een in het algemeen veel krachtiger economische positie, doch waar de centrale bank zich beperkte tot het op verzoek vrijelijk aannemen en afgeven van goud voor internationale doeleinden en van een ingrijpen in het eigenlijke internationale betalingswezen zich principieel onthield.

De Oostenrijksche ervaring staat niet op zich zelf. Ook in de landen, die den dusgenaamden gold-exchange standaard hebben aanvaard, waarvan Britsch-Indië als het klassieke voorbeeld pleegt te worden aangehaald en ons Indië zijn aanspraken op het vaderschap langzamerhand ook in den vreemde ziet erkend, heeft men bij een doelmatige leiding van het koloniaal gouvernement of van de koloniale circulatiebank eenzelfde verschijnsel kunnen bespeuren, een verschijnsel, dat vooral in het begin van den oorlog, toen het bezit van saldi in het buitenland van zoo enorme waarde bleek, sterk aan den dag trad.

Intusschen was het vóór den oorlog alleen de Duitse Reichsbank, die eenigermate dezen weg was opgegaan en zich tot een doelbewuste Devisenpolitiek had opgemaakt. De overige circulatiebanken der oude West-Europeesche landen hadden zich bij het tot dusver gehuldigde stelsel gehouden, waarbij onze

eigen circulatiebank het merkwaardig verschijnsel vertoonde, dat zij weliswaar voortdurend in het bezit was van eene vergelijkenderwijs zeer belangrijke buitenlandse wisselportefeuille, doch deze voor het beoogde doel slechts in uitzonderingsgevallen gebruikte. In tegenstelling met den nieuwen gedachtengang bleef de goudpolitiek nummer een, terwijl de buitenlandse wisselportefeuille slechts als het ware een tweede reserve vormde, in normale tijden vrijwel uitsluitend beschouwd als een bruikbaar beleggings-object. Dit alles laat zich gereedelijk begrijpen. Is steeds goud beschikbaar en wordt — wat er tegenwoordig en misschien ook na den oorlog wel bijgevoegd mag worden — steeds vrijelijk goud aangenomen, dan zijn de schommelingen der wisselkoersen tot binnen de nauwe grenzen der punten van goud-uit- en goud-invoer beperkt en zorgt het vrije verkeer zonder bezwaar voor de afwikkeling van alle internationale betalingen binnen deze grenzen. Dat alleen om deze bewegingen ietwat stabielier te maken en de spanning wellicht ietwat te verkorten, de eerwaarde centrale instellingen der oude gevestigde landen zouden overgaan tot een dermate actief optreden op de wissel- en geldmarkt, als voor een doelbewuste deviezen-politiek noodzakelijk is, was moeilijk te verwachten. De Oostenrijksch-Hongaarsche bank heeft indertijd waarlijk niet uit overmaat van kracht tot dit middel gegrepen!

De oorlog heeft intusschen ook op dit gebied heel wat veranderingen gebracht. Overal, te onzent zoo goed als in de oorlogvoerende landen, die niet van het geregelde wereldverkeer waren afgesloten, is de centrale bank in toenemende mate het knooppunt geworden van alle internationale financiële transacties. Vooral de positie van de Engelsche bank heeft, naar het schijnt, in dit opzicht een radicale verandering ondergaan. Het ontzaglijke vraagstuk van de handhaving van den Amerikaanschen wisselkoers, gedrukt als deze is door de enorme veranderingen in den Engelschen betalingsbalans, vermeerderd nog met de aan medestanders verleende credieten, lag en ligt in de gezamenlijke handen van de Engelsche bank en de Engelsche regeering, doch in hoofdzaak in die van de Engelsche bank. Gevolg was, dat buitenlandse saldi, ja een gansch internationaal rekening-courantstelsel zich tusschen de verschillende centrale bankinstellingen, in de eerste plaats die der geallieerde landen, ging ontwikkelen, waarmede voor een systematische beïnvloeding en handhaving van den wisselkoers op het gewilde peil het werktuig geschapen was. Ook bij de circulatiebanken der neutrale landen was om tal van redenen een gelijksoortige ontwikkeling te bespeuren. De verslagen der Nederlandsche Bank over de beide oorlogsjaren brengen hieromtrent menige bijzonderheid, cijfermatig bevestigd door de ontzaglijke stijging, die de balanspost „Correspondenten in het Buitenland”, op den weekstaat het leeuwendeel vormend van den sluitpost „Diverse rekeningen” der activa, heeft te zien gegeven.

De vraag nu, die als op zoo veel gebieden van het economisch leven ook hier gesteld mag worden, is deze: Zal van dit alles na den oorlog veel bekliven of zullen, nadat de ontzaglijke financieringen van den oorlog en van den eersten overgangstijd tot het verleden behooren, de centrale bankinstellingen zich weder geheel van het terrein van het daadwerkelijk internationaal betalingsverkeer terugtrekken? Een antwoord is op deze vraag, gelijk op alle gelijksoortige vragen, die thans zoo overvloedig worden gesteld, niet te geven. Wel echter mag geconstateerd worden, dat de kans, dat van hetgeen aan nieuwe werkzaamheid der circulatiebanken thans op dit gebied gegroeid is, het een en ander zal blijven gehandhaafd, in den laatsten tijd zeer is vergroot, sedert het nieuwe Amerikaansche centrale bankstelsel zich het vraagstuk principieel heeft aangetrokken. Reeds voor eenige maanden werd bericht, dat de Federal Reserve

Bank van New York gemachtigd was tot onderhandelingen met circulatiebanken in andere landen, in de eerste plaats met de Engelsche en de Fransche bank, teneinde te geraken tot een nauwere samenwerking na den oorlog. Uit een mededeeling op 4 dezer in de Engelsche financiële bladen opgenomen, blijkt thans, dat deze onderhandelingen beëindigd zijn, terwijl wat over het resultaat wordt medegedeeld, aan duidelijkheid niet te wenschen laat. Het communiqué toch deelt aangaande de getroffen overeenkomst mede: „the relationship established being primarily for the purpose of affording greater stability to rates of exchange by maintaining with each other mutual accounts of deposit and by representing each other in the purchase of bills. The plan will also create machinery by which transactions in gold and gold coin will be facilitated which should result in normal times, in eliminating or reducing the extensive and unnecessary shipments of gold between nations to settle international balances, which have heretofore not unfrequently prevailed. The relationship will also establish a means by which it is hoped financing between the two countries can be accomplished in times of emergency without undue strain upon the exchanges.”

Op instigatie harer jongere zuster zal dus, afgezien van wat de Deutsche Reichsbank reeds op dit gebied deed, de Engelsche bank de eerste zijn, die dezen weg opgaat. Wie zullen er nog volgen? B.

DE EXPORT-CENTRALE EN DE UITVOERHANDEL OP NED. INDIE.

Meer en meer dringt het ook in handelskringen door, dat wanneer het ingediende wetsontwerp onveranderd wordt aangenomen, de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel een blanco volmacht verkrijgt om, zoo hij dit wenscht, geleidelijk den geheelen uitvoer van Nederland en de Koloniën tot een verkapt Staatsbedrijf te maken.

Het ontwerp beoogt tweërlei: 1°. een concentratie van de verschillende reeds bestaande organisaties, die consenten verleenen dan wel daartoe adviseeren en 2°. het behalen van winst op den uitvoer.

Het eerste streven verdient steun, men begrijpt, dat er thans gaandeweg anarchie is gekomen, dat er geen verband is tusschen in- en uitvoer en dat er dus een centrale komen moet, die de macht heeft om den uitvoer zoodanig te controleeren, dat in het algemeen belang slechts datgene wordt geëxporteerd wat gemist kan worden en dat daartegen een equivalente invoer staat. Die centrale dient eenigszins vergaande bevoegdheden te hebben, met name o.g. bij het verleenen van uitvoervergunningen te beoordeelen, hoe de betaling door het buitenland geschieden zal.

Dit is dan ook niet het groote strijdpunt, waaruit de allerwege in den lande groeiende critiek ontstaan is; die critiek vloeit voort uit het sub 2. genoemde streven, n.l. dat de Staat zelf, of middels een te stichten Vennootschap, handelaar zou worden, exporteur.

Duidelijk is de wijze waarop de wetsontwerper dat bereiken wil, geenszins, het ontwerp zelf en de memorie van toelichting geven telkens aanleiding tot vragen en de wijze van behandeling door den minister van Landbouw, Nijverheid en Handel in de Eerste Kamer op 25 April heeft de zaak eerder nog vertroebeld.

Maar zooveel is toch wel duidelijk, dat de Regeering haar bemoeienis ver wenscht uit te strekken; den particulieren exporteur zal wel is waar worden toegestaan zijn zaken te blijven drijven met het buitenland, maar de te behalen voordeelen zullen voor een groot deel aan den Staat komen, die ook de transacties desgewenscht op zijn naam zou nemen.

Op een vraag van den heer Stork of dat streven alle takken van export zou kunnen omvatten, ook b.v.

den uitvoer van machinerieën naar Ned. Indië, antwoorde minister Posthuma bevestigend.

Men vraagt zich af waarom? In het verkeer met de eigen Koloniën is toch van ruilpolitiek geen sprake?

Het antwoord kan slechts luiden, dat de wet in hoofdzaak een geldkwestie blijkt te zijn en dat de exporthandel, ofschoon die reeds met de grootste moeilijkheden te kampen heeft, aan banden moet worden gelegd om een nieuw object van Staatsinkomsten te verkrijgen.

Wij meenen, dat dit het spannen van de paarden achter den wagen is; immers wanneer den uitvoerhandel het grootste deel van zijn verdiensten ont-nomen wordt, dan moet dit leiden tot verlies van ondernemingsgeest. Den exporteur zal worden gegeven, zoo staat in de Memorie van toelichting, zijn kostprijs plus een behoorlijke winst, wat theoretisch heel mooi klinkt, maar in de praktijk niet gaat, omdat calculeeren — voor een rouleerend bedrijf in normale omstandigheden reeds niet eenvoudig — tegenwoordig veelal onmogelijk is wegens de vele onbekende factoren.

Kon men elke handelstransactie op zichzelf beschouwen, dan ware een kostprijs-becijfering mogelijk, maar in de praktijk gaat dat alles behalve op: vooral thans, nu zooveel op losse schroeven staat en de risico's veel grooter zijn geworden, is elke transactie een deel van een reeks; de winst op elk deel dier reeks behaald is een prikkel tot voortgaan, maar tevens voor een groot deel een reserve voor het toenemende risico van verdere zaken, nu prijzen van grondstoffen niet ophouden te stijgen en de verkeersmoeilijkheden steeds toenemen.

Voor vele exportzaken, speciaal die naar onze Koloniën; is het beoordeelen van kostprijs dus reeds praktisch onuitvoerbaar; maar ook de beoordeeling van winst bij uitvoer. Immers een overgroot deel van hetgeen van Nederlandsch fabrikaat naar Oost-Indië uitgaat, gaat daarheen in consignatie, hetzij voor den fabrikant of voor den exporteur-handelaar; de winst (of het verlies) blijkt eerst later na verkoop ginds, maar ook dan nog geldt in hooge mate, dat alleen het dooréénresultaat van een vrij lange periode een behoorlijk overzicht van de winst (of het verlies!) kan geven.

Het bedrijf van den export is in hooge mate riskant geworden, katoen steeg sedert Januari van 4% op 13 pence; dus met ruim 170 pCt.; voorraden komen te staan op topware kostprijzen; waarop te eenigertijd enorm verlies moet worden. De winsten tot nu toe behaald zijn dan ook veelal winsten op papier, waarvan een verstandig producent of koopman een zeer groot deel reserveeren moet; wil hij niet te eeniger tijd voor een debacle komen te staan.

Wie wil en wie kan beoordeelen hoeveel van die winst de Staat moet hebben en hoeveel dus den eigenaar van het goed toekomt? Wij vreezen hierbij groote willekeur, niet persé uit kwaadwilligheid of bevoorrechtiging, maar ook uit onkunde of nog meer uit onmacht, om de juiste maat te kunnen treffen!

Toen de heer Treub minister-af was, heeft hij menige voordracht gehouden, waarin schering en inslag was: laat ons er voor zorgen vooral economisch sterk te blijven, laat onze handel en nijverheid, zoo ooit, er voor zorgen; wakker te zijn en klaar en sterk in de moeilijke tijden, die na den oorlog komen zullen, wanneer het in het buitenland rondom ons komt tot steun van productie en verkeer.

Welnu, dit wetsontwerp gaat daar lijnrecht tegen in, de Staat treedt op het terrein van den verkoop van Nederlandsche fabrikaten en drijft aldus den handel, die niet stil kan zitten en zich met een kleine winstmarge niet verantwoord kan achten, naar buitenlandsche producten.

Wanneer gezegd wordt: Gij maakt u noodeloos ongerust, het zal zulk een vaart niet loopen, dan dient er op gewezen te worden, dat het een gevaarlijk hel-

lend vlak is, waarop het ontwerp ons leidt. Feit is, dat de wet aan de Regeering een blanco volmacht zou geven om van den uitvoer naar zich toe te halen wat zij mocht wenschen.

Op den keper beschouwd zou de voorgestelde wet, zoals in het Handelsblad dezer dagen gezegd werd, een instituut in het leven roepen; een Naamlooze Vennootschap, die het recht zou hebben steeds wisselende uitvoerrechten voor den Staat te heffen en zelve de hoegrootheid van die heffingen in elk bijzonder geval te bepalen. Wij achten dit onbestaanbaar.

A: C. M.

DE JUISTHEID VAN HET WINSTCIJFER f 4.185.000 DER NEDERLANDSCHE LEVENSVERZEKERINGMAATSCHAPPIJEN.

De mededeeling van Minister Treub in de Eerste Kamer, dat de winst der Nederlandsche Levensverzekeringmaatschappijen over 1915 de som van f 4.185.000 beloopt zou hebben, is van verschillende zijden met een zekeren twijfel aan de juistheid er van ontvangen. De Minister beriep zich daarbij op de autoriteit van Mr. W. H. A. Elink Schuurman, die blijkens een ingezonden stuk van zijn hand in het nummer van 2 Mei van dit blad, inderdaad aan dezen heeft medegedeeld, dat het bedrag van f 4.185.000 (door optelling van de kolom „Winst” uit de Jaarcijfers 1915 te verkrijgen) was „de winst der gezamenlijke Nederlandsche Levensverzekeringmaatschappijen in 1915”.

Het feit, dat dit beroep den bestaanden twijfel niet heeft vermogen weg te nemen heeft mij aanleiding gegeven in deze quaestie een onderzoek in te stellen aan de hand van de verslagen dier maatschappijen, voor zoover aanwezig in het Economisch Archief der Nederlandsche Handels-Hoogeschool.

Het resultaat van dit onderzoek is vooreerst, dat de heer Elink Schuurman onder de benaming „winst der gezamenlijke Nederlandsche levensverzekeringmaatschappijen in 1915” aan Minister Treub heeft medegedeeld het totaal der bij de samenstelling der Jaarcijfers 1915 vervaardigde, in deze gepubliceerde, bruto-winstcijfers van 78 der in 1915 bestaande 112 instellingen van dien aard.

Het feit, dat de gepubliceerde cijfers bruto-winstcijfers zijn, hetgeen reeds in sommige kringen werd gemompeld, is evenwel niet tot het Nederlandsche publiek doorgedrongen. Ik meen het dan ook te mogen betrouwen, dat de heer Elink Schuurman, toen hij het bovengenoemde ingezonden stuk in dit blad opstelde, niet tevens de vrijheid heeft gevonden mede te deelen, dat deze cijfers waren bruto-winstcijfers, uit de nettowinstcijfers der verslagen vervaardigd, door bij deze te tellen de afschrijvingen of andere correcties voor waardeverminderingen, die door die maatschappijen waren toegepast. Hij zou daardoor aan al degenen, die als belangstellenden deze zaak gevolgd hebben, een beteren kijk op het gepubliceerde bedrag hebben bezorgd; zijn in hetzelfde stuk opgenomen mededeeling aan den Minister, „dat vele maatschappijen van levensverzekering over 1915 geen winst- en verliesrekening op de gewone wijze opgemaakt hebben, doch eenvoudig alle beschikbare saldo's hebben aangewend voor afschrijving op effecten”, was hiertoe niet voldoende.

De afschrijvingen en correcties voor waardeverminderingen bovenbedoeld, betreffen die op Effecten, Vaste Goederen, Dubieuse Debiteuren, Meubilair en Koersverschillen op buitenlandsche wissels, dus meerdere dan gewoonlijk daarvoor in aanmerking worden genomen.

De in de Jaarcijfers niet behandelde maatschappijen ¹⁾ zijn de navolgende:

Algemeen Noord-Brabantsch Werkliedenfonds

¹⁾ Ontleend aan Wm. de Bruyn. Jaarboek voor het Assurantie- en Hypotheekwezen.

Algemeene Nederlandsche Assurantie-Maatschappij.
Algemeene Rotterd. Coöp. Begravenisvereniging.
Amsterdamsch Levensverz.-Gen. en Ziekenfonds.
Amsterdamsche Algem. Verzekering-Maatschappij.
Amsterdamsche Verzekeringsbank.
Eloy. Alg. Rotterd. Ver. ter uitkeering van gelden bij overlijden. Sint-Fonds tot uitkeering bij overlijden.
Hollandia.
Hoorn. Onderl. Levensverz.-Mij.
Inrichting tot het verleenen van hulp ingeval van ziekte en overlijden.
Intern. Maatschappij van Levensverz. en Lijfrente.
Leidsche Mij. van Verzekering op het Leven.
Nationale Algemeene Levensverzekering-Mij.
Nederland. Levens- en Volksverzek. Bank.
Nederlanden. Algem. Verzek. Mij. De
Nederlandsche Algemeene Verzekering-Mij.
Nederlandsche Algem. Onderl. Verzek. Mij. tot uitkeering bij overlijden.
Nederl. Algem. Verz. Mij. en Voorschotbank.
Nederlandsche Herverzekering-Mij.
Nederl. Levensverz., Zieken- en Begravenis-Mij.
Nijmegen. Levensverz.-Mij.
Rotterdamsche Verzekeringsbank.
Sommeldijksche Levensverz.-Mij.
Tilburgsche Verzek.-Mij.
Toekomst. Algem. Levensverz.-Mij. De
Utrechtsche Assurantie-Mij.
Vesta, Mij. van Levensverzekering.
Volharding. De
Waarborg. Levensverzek.-Mij. De
Weteringen. Verzek.-Mij. De
Zekerheid door Voorzorg, Fonds v. d. Christ. Nation. Werkmansbond, afd. Rotterdam.
Zieken- en Pensioenfonds v. Enschede en Lonneker.
Zonder Baatzucht, Vereeniging tot verzek. van geldelijke uitkeering bij overlijden.

Hieronder zijn eenige begravenisfondsen. Ik achtte het niet noodig ze er uit te nemen, omdat dit ook bij de samenstelling der Jaarcijfers niet geschied is.

Het onderzoek ten behoeve der Jaarcijfers kon onmogelijk alle maatschappijen omvatten, dit zij vooropgesteld, omdat nog steeds verschillende dier instellingen weigerachtig blijven haar verslagen verkrijgbaar te stellen. Het staat dan ook bij mij vast, dat geen poging is nagelaten, meerder materiaal te verzamelen dan verkregen is; ook aan het bovengenoemd Economisch Archief ontbreken toch om dezelfde reden de verslagen van ongeveer evenveel maatschappijen. Doch ik vraag mij af, waarom van de gezamenlijke Nederlandsche Levensverzekering-maatschappijen te spreken, indien dit niet het geval is.

Zooals gezegd, zijn door de samenstellers der Jaarcijfers 1915 ¹⁾ bruto-winstcijfers bepaald. Een enkele maal is evenwel daarvan afgeweken, en zijn tusschen de bruto-winstcijfers netto-winstcijfers opgenomen. Dit is geschied bewust en onbewust.

Bewust bij de Conservatrix. Daar is bij het cijfer 23, aanduidende een winst van f 23.000, een noot geplaatst, vermeldende „Winst, nadat reeds afschrijvingen hebben plaats gehad”.

Onbewust bijv. bij de Eerste Roomsche-Katholieke Levensverzekeringmaatschappij, waar opgenomen is winstcijfer 6, dus f 6000, dat consequent had behooren te zijn f 14.863,64, te berekenen als:

Reserve v. Dub. Deb. en uitgest. premien	f 3.074,98
„ „ waardevermind. effecten	„ 5.688,59
Winst	„ 6.100,07
	f 14.463,64

Buiten beschouwing zijn hierbij gelaten de Afschrijvingen op Inventaris, Materieel, Archief en

¹⁾ Deze zullen in den vervolge door S.'15 worden aangeduid.

Polissen, zooals ook gewoonlijk door de S.'15 is geschied.

Onbewust bijv. ook bij de Nationale Levensverzekeringbank, waar opgenomen is 318, d.i. f 318.000, vermoedelijk ontstaan uit:

5 pCt. gewoon dividend	f 5.000,—
Verzekerden met aandeel in de winst	„ 156.521,74
Waarborgfonds beleggingen	„ 31.304,35
Tantième commissarissen	„ 15.657,17
„ directeur en adj.-directeur	„ 19.562,22
Aandeelhouders	„ 90.000,—
Onverdeeld	„ 299,93
	f 318.345,41

Volgens het systeem door de S.'15 toegepast had dit evenwel behooren te zijn f 985.177,92, verkregen als verschil tusschen f 4.782.930,98 en f 3.797.753,06, zooals hieronder zal worden aangetoond.

Tengevolge van deze afwijking is dus een vermeniging van bruto- en netto-winsten ingetreden, dus van ongelijksoortige elementen, en een resultaat verkregen, welks waarde naar beide zijden relatief is.

Dit is evenwel niet het eenige; bij nadere beschouwing bleken mij nog verschillende andere onnauwkeurigheden, waarvan ik hier wil volstaan met een drietal soorten te vermelden.

1ste. *Er is geen rekening gehouden met de omstandigheid, dat sommige maatschappijen haar premie-reserve slechts eenmaal in een meerjarige periode berekenen, en dientengevolge slechts aan het eind van zulk een periode haar winst en dan over die periode kunnen vaststellen.*

Voorbeelden daarvan zijn bijv. de Nationale Levensverzekeringbank en de Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering. De eerste heeft haar periodes loopen 1912, 1915, enz., de tweede 1914, 1917, enz. Het jaar 1915 was dus voor de Nationale een slotjaar, voor de Amsterdamsche een middenjaar van zulk een periode.

Nu is bij zulke maatschappijen gebruik, dat in de eerste twee dezer drie jaren een voorloopig saldo wordt vastgesteld, hetgeen uit den aard der zaak exorbitant groot is, omdat geen vermeerdering der premie-reserve is in aanmerking genomen; verder dat men zich bepaalt tot een met het oog op het bedrijf noodzakelijke uitkeering van 5 pCt. dividend en de noodige afschrijvingen. Hierdoor ontstaat een voorloopig saldo, dat onder den naam Reservekas eveneens voorloopig bij de premie-reserve gevoegd wordt, waarna op het eind der 3-jarige periode de premie-reserve opnieuw berekend wordt en het te boek staande bedrag van het teveel wordt gezuiverd. Met behulp van deze correctie wordt dan het resultaat van de maatschappij over de laatste 3 jaar en bloc vastgesteld.

Het winstcijfer voor de Nationale, door de S.'15 opgenomen ad f 318.000, is nu ten naasten bij het nettowinstcijfer over de jaren 1913, 1914 en 1915 te zamen. Ten naasten bij, omdat verwaarloosd zijn de uitkeeringen van f 5000 dividend in de jaren 1914 en 1915 en omdat verzuimd is na te gaan, wat van de storting in het waarborgfonds ad f 31.304,35 inderdaad in dat fonds is terecht gekomen, en dus het reserve-karakter blijkt te hebben gehad.

Van een netto- of bruto-winstcijfer over 1915 alléén kan bij de werkwijze der Nationale geen sprake zijn, omdat de daarvoor noodige factor, het accres der premie-reserve in 1915, ontbreekt.

Wat de S.'15 hadden behooren te doen is nu duidelijk. Tot hun beschikking stonden de bruto-resultaten (zonder aftrek voor accres der premie-reserve) van 1913, 1914 en 1915. Deze waren:

Bruto-resultaat	1913	f 1.597.368,69
„	1914	„ 1.540.359,44
„	1915	„ 1.645.202,85
		f 4.782.930,98

Het accres der premie-reserve bedroeg in 1913, 1914 en 1915 te zamen:

Wisk. Reserve der verzekeringen, toeneming 1913/15	f 4.076.134,30
Af: Reservewaarde van Herverzekeringen, toeneming 1913/15	„ 278.381,24
	f 3.797.753,06

Als bruto-winst over 1913, 1914 en 1915 te zamen zou dus gevonden zijn:

Totaal bruto-resultaat 1913/15	f 4.782.930,98
Af: Toename premie-reserve	„ 3.797.753,06

Bruto-winst 1913/15	f 985.177,92
Bij: Vroegere afschrijvingen	„ 22.087,06

Bruto-winst 1913/15 systeem S.'15	f 1.007.264,98
-----------------------------------	----------------

Dit is dus het bedrag, waarop de Nationale recht had gehad in de kolom Winst der Jaarcijfers, met een noot er bij, dat het betrekking had op de periode 1913/15, en het had niet zonder meer bij de winsten van 1915 alleen mogen worden opgeteld.

Bij de Amsterdamsche, waar blijkens het bovenstaande een middenjaar werd getroffen, bedroeg het saldo van dat jaar f 701.152,82, dus zonder dat aftrek voor het accres der premie-reserve had plaats gevonden. Van dit saldo is een voorloopige uitkeering geschied, en de noodige afschrijvingen zijn er op toegepast, terwijl het restant ten bedrage van f 624.002,07 op de „Reservekas vierjarig tijdvak 1914/1917” is overgeboekt en vandaar voorloopig op de Premie-reserve. In dit saldo steekt evenwel ook de eigenlijke winst, zoodat toen de S.'15 in de Jaarcijfers opnamen het totaal dezer afschrijvingen en de voorloopige uitkeering van 5 pCt. als winst over 1915, hun de eigenlijke winst ontging. Trouwens de winst, netto- of bruto-winst, over 1915 alleen konden zij niet bepalen, evenmin als eenig ander, daar het een begrip is, dat, evenmin als voor de Nationale, voor deze maatschappij bestaat. Hun bedrag van 77 of f 77.000 werd door afronding verkregen uit:

Afschrijving op Debiteuren	f 2.686,36
„ „ Vaste Goederen	„ 2.040,—
„ „ Effecten	„ 44.223,—
Reserve voor Geldbelegging	„ 23.201,39
Aandeelh. 5 pCt. over de verpl. storting ..	„ 5.000,—
	f 77.150,75
Reservekas vierjarig tijdvak 1914/17..	„ 624.002,07
Totaal	f 701.152,82

2de. *Er is geen rekening gehouden met den oorsprong van de op boven geschetste wijze verkregen bruto-winstcijfers d.w.z. de S.'15 hebben nagelaten zich te overtuigen, of dit winstcijfer inderdaad in het bedrijf gemaakt kon zijn, dan wel of het met behulp van dotaties uit reservefondsen ontstaan was.*

Hiervoor was het meest aanleiding bij die maatschappijen, welke gewoon waren haar effecten tegen beurskoers te waardeeren, en die in 1914 bij gebrek aan een beurskoers een maatregel van voorloopigen aard namen, doch in 1915 tot den beurskoers terugkeerden, daar toch door deze het koersverschil van 1914 en 1915 te zamen in 1915 moest worden bestreden.

In het geval, dat de werkelijke bruto-winst niet toereikend was, om deze zoo hooge afschrijvingen der twee jaren te zamen te dekken zou dus een netto-verlies-saldo ontstaan zijn, dat kon overgaan op nieuwe rekening of uit bestaande reserves worden gedekt.

In plaats van dit netto-verlies-saldo te dekken, geeft men er echter veelal de voorkeur aan, uit de reserve het bruto-winstsaldo te vergrooten. Dit heeft vooreerst het voordeel, dat men niet met een netto-verliessaldo behoeft te voorschijn te komen, en ten

tweede kan men gemakkelijk de afschrijving van de reserve zooveel grooter maken, dat nog een matige winstuitkeering mogelijk is.

Dit verschijnsel is nu bijv. bij de Eerste Nederlandsche opgetreden. Aan het niet-ontdekken er van heeft zij haar winstcijfer van f 1.210.000 over 1915 in de Jaarcijfers te danken.

Dit is toch berekend als volgt:

Reserve voor verlies op buitenland-		
sche waarden	f	50.000,—
Afschrijving op Vaste Goederen ..	„	3.085,26
Afschrijving op Meubilair	„	4.487,02½
Koersverschillen	„	24.563,70½
Verlies op Effecten f 1.314.013,48		
Af: Buitengewone		
reserve over 1915 ..	200.000,—	
		„ 1.114.013,48
4½ pCt. Dividend aan		
Aandeelhouders ..	f 13.500,—	
Saldo op Nieuwe		
rekening	„	83,51½
		„ 13.583,51½
		f 1.209.732,98½

hetgeen is afgerond op f 1.210.000.

De verslagen vermelden verder, dat het koersverlies, 't welk zich over de jaren 1914 en 1915 gezamenlijk heeft voorgedaan, is berekend als:

1914	f 112.940,11
1915	„ 1.314.013,48
Totaal ..	f 1.426.953,59

waarvan door de S.'15 f 1.114.013,48, als komend uit de bruto-winst over 1915 van de Eerste Nederlandsche is beschouwd.

Nu is het niet twijfelachtig, dat, indien de Eerste Nederlandsche op het eind van haar boekjaar 1914 een waardeering voor haar effecten had gebezigd, die overeenkwam met hetgeen toen ongeveer de handelswaarde was, het afschrijvingsbedrag over 1914 zeer aanzienlijk hooger zou geweest zijn, dan het door haar toen opgevoerde van f 112.940,11. De ervaring heeft toch geleerd, dat bij eerste klas beleggingen de verhouding der afschrijvingen in de twee jaren 1914 en 1915 ongeveer is als 2 : 1; zoodat ongeveer ½ der totale afschrijving ad f 1.426.953,59 ten laste van 1915 kwam, en voor de raming van een winstcijfer over dat jaar in aanmerking mocht komen.

In het verslag staat trouwens te lezen: „Op deze wijze vonden wij op 31 December 1915 sedert 18 Juli 1914 een koersverschil van f 1.314.013,48, tegenover een verschil van f 112.940,11 op laatstgemelden datum, sedert 31 December 1913. Het spreekt wel van zelf, dat het laatstgenoemde bedrag, zelfs al vermeerderd men het met de f 200.000, die wij voor koersverlies na de sluiting der beurzen in 1914 extra reserveerden, niet het verlies aanduidt, dat over het vorige boekjaar op de effectenportefeuille werkelijk is geleden. Het grootste deel toch van de in 1915 geconstateerde waardevermindering onzer portefeuille zal wel op rekening van 1914 zijn te stellen.”

Hoe nu dit koersverlies is afgeboekt blijkt weder duidelijk uit het verslag. Daar staat toch op pag. 8: „Om dit koersverlies van f 1.314.013,48 minus f 200.000 dus f 1.114.013,48 af te schrijven namen wij uit de winst (die f 340.728,98½ bedroeg) f 295.009,48. De rest ad f 819.004 ontleenden wij aan onze in verband met de bovenvermelde herziening der premie-reserve tot f 1.119.004 geklommen extra-reserve, tengevolge waarvan deze tot f 300.000 daalde.”

De twee wegen, om tot het in het verslag voorkomend netto-resultaat te komen, plaatsen wij hierbij duidelijkheidshalve naast elkander; de eerste is gevolgd door de Eerste Nederlandsche:

Bruto winst f	340.728,98 1/2	Bruto winst f	340.728,98 1/2
Bijuit de Extra-reserve „	819.004,—	Af schrijvin- gen op Ef- fecten.... „	1.146.149,47
	<u>f 1.159.732,98 1/2</u>	Netto verliesf	805.420,48 1/2
Af schrijving vaste Goe- deren f	3.085,26	Bijuit de Ex- tra-reserve „	819.004,—
Af schrijving Meubilair.. „	4.487,02 1/2	Beschikbaarf.	13.583,51 1/2
Koersver- schillen .. „	24.563,70 1/2	Waarvan aan Aan- deelhouders; „	13.500,—
Verlies op Effecten .. „	1.114.013,48	Saldo nieuwe Rekening.. f	83.51 1/2
4 1/2 % Div.			
Aandeelh. „	13.500,—		
Saldo nieuwe Rekening.. „	<u>83,51 1/2</u>		
	<u>f 1.159.732,98 1/2</u>		

Tevens blijkt uit een en ander, dat door de S.'15 de Reserve voor verlies op Buitenlandsche waarden ad f 50.000 wel, door de Eerste Nederlandsche niet tot de bruto-winst is gerekend, ook deze is evenwel aan de Extra-Reserve ontleend.

3de. *Er is geen rekening gehouden met het feit, dat indren men de onderlinge verzekering-maatschappijen als verzekeringsondernemingen beschouwt, de winst uit het loonbedrijf der directeuren een integreerend bestanddeel van de bruto-winst der onderneming uitmaakt.*

Zoo is bijv. bij de Algemeene Friesche Levensverzekering-Maatschappij als winstcijfer opgevoerd 197, d.i. f 197.000. Dit stelt voor de winst uit het eigenrisico loopen der onderlinge deelhebbers door deze gemaakt en bevat niet de winst uit het loonbedrijf ontstaan.

Door opneming van de winsten der onderlinge verzekering-maatschappijen in die der verzekering-maatschappijen hebben de S.'15 zich op het standpunt gesteld, dat deze instellingen verzekeringsondernemingen zijn; en blijken zij in dit opzicht een meening te hebben, die afwijkt van de mijne, neergelegd in het vorig nummer van dit blad.

Uitgaande evenwel van het standpunt, dat de onderlinge maatschappij een verzekeringsonderneming is, bestaat de winst in die onderneming uit die van het loonbedrijf der directeuren of administrateurs en uit die uit het risicolooen te zamen. Nu geef ik dadelijk toe, dat het aangeven van de winst uit het loonbedrijf nagenoeg altijd onmogelijk is, omdat de directeuren daarover het stilzwijgen bewaren, doch het publiek had althans recht gehad op een aanwijzing, dat deze ontbrak. Bij de onderlinge maatschappijen had dan ook, waar noodig, een noot behooren voor te komen; waarin op deze omstandigheid werd gewezen.

Toen deze verschillende zaken langzamerhand tot mij waren doorgedrongen; achtte ik mij verplicht, daaraan publiciteit te geven, doch stelde ik mij tevens tot taak nieuwe cijfers, en dan over de jaren 1912, 1913, 1914 en 1915 samen te stellen. De publicatie daarvan zal zoo spoedig mogelijk in dit blad plaats vinden.

J. G. DE JONGH.

KATOEN.

De oorlog heeft op velerlei gebied records gebracht en dit geldt ook van de prijsbeweging op de katoenmarkt. In het begin van den oorlog was er evenwel geen sprake van recordprijzen voor dit product, eerder het tegendeel vond plaats. Het toeval wilde, dat de katoenooft van 1914 in de Vereenigde Staten de grootste was, aldaar ooit voortgebracht, terwijl anderszids juist gelijktijdig het afzetgebied van katoen in het algemeen en van Amerikaansche in het bijzonder een aanmerkelijke beperking onderging. De eigenlijke katoenooft 1914 in de Unie bereikte een hoeveelheid van nagenoeg 17 miljoen balen, die echter gedurende het seizoen niet ten volle „in zicht” kwam; afgeleverd

werden in dien tijd nl: iets meer dan 15 miljoen balen. Ook deze hoeveelheid echter was nog veel te groot om dadelijk of zelfs binnen redelijken tijd plaatsing te kunnen vinden, nu de middenrijken, Duitschland en Oostenrijk-Hongarije, landen, die tot de voorname katoenverbruikers behooren, onmiddellijk van het wereldverkeer werden afgesneden. De blokkade was intusschen nog niet zóó scherp als die naderhand is geworden en de Vereenigde Staten bevonden zich nog in eene andere positie, ten aanzien van Europa, dan die welke heden geldt. De Amerikaansche regeering wist dan ook een afspraak met Engeland tot stand te brengen, waarbij zekere ladingen katoen naar Duitschland en Oostenrijk werden doorgelaten, in ruil voor verstoffen, waaraan men toentertijd in Amerika dringend behoefte had. Inderdaad zijn er enkele ladingen naar genoemde landen doorgekomen, doch deze waren op verre na niet voldoende om aan de oogënblinkelijke wanverhouding tusschen voortbrenging en verbruik een einde te maken.

Onder deze omstandigheden is het geheel verklaarbaar, dat zeer lage katoennoteringen voorkwamen, prijzen, die meereendeels beneden de productiekosten bleven. In Liverpool, de groote markt voor Amerikaansche katoen, daalde de prijs gedurende het seizoen 1914/15 tot 4,25 d. per pond; de hoogste was 6,50 en de gemiddelde 5,22 d. tegen 7,26 d. in 1913/14. Als gevolg van deze ongunstige gesteldheid was er een noodtoestand in de Zuidelijke Staten van de Unie, waar de katoencultuur de belangrijkste tak van het volksbestaan uitmaakt. Vele planters en handelaren werden met totalen ondergang bedreigd en men maakte allerlei plannen om door voorschotten op het onverkochte product de belanghebbenden over dezen moeilijken tijd heen te helpen. Van verschillende zijden werd zelfs betoogd, dat de Staat zou moeten ingrijpen om financiëelen steun te verlenen, doch deze wilde daarop niet ingaan, vermoedelijk omdat men geen precedent wilde stellen. Er werd toen een syndicaat gevormd, dat voorschotten verleende tegen 6 pCt., terwijl bovendien 3 pCt. werd ingehouden tot nadere verrekening der kosten van het syndicaat. Naderhand bleek, dat van deze gelegenheid zoo goed als geen gebruik was gemaakt; vermoedelijk wegens de drukkende voorwaarden. Daarbij kwam echter ook, dat de crisis zich allengs oploste in een beteren toestand; naarmate de vraag van de zijde der Ententelanden steeg, welke vraag ongekende afmetingen aannam. De katoenprijs verbeterde onafgebroken en had in November 1916 te Liverpool een hoogte bereikt van 12,59 d. per lb., in New York omstreeks 21 cts., noteringen, die vroeger nauwelijks mogelijk zouden zijn geacht. Sedert is er wel nu en dan eenige reactie ingetreden, maar de prijs beweegt zich ook thans op eene buitengewone hoogte, zijnde circa: New York 19,80 cts., Liverpool 12,80 d.

De katoenplant stelt zeer bijzondere eischen aan bodemgesteldheid, klimaat, regenval, enz., zoodat zij slechts loonend gedijt in bepaalde landstreken, waar deze eischen; voor zoover niet van het toeval afhankelijk; vereenigd worden aangetroffen. Dit verklaart de betrekkelijke beperktheid van het aantal productielanden, waar deze cultuur op groote schaal wordt beoefend. De voornaamste producenten zijn de Vereenigde Staten, Britsch-Indië, Egypte, Rusland (Kaukasus en Turkestan), China en Brazilië, in rangorde als hier opgesomd. Globaal en dooreengenomen kan worden gezegd, dat de Vereenigde Staten 64 pCt. tot de wereldproductie bijdragen; Britsch-Indië 18 pCt., Egypte 6 pCt., Rusland 4 pCt., China en Brazilië elk 2 pCt.; terwijl het contingent-per-saldo ad 4 pCt. over verschillende streken is verdeeld.

De wereldproductie belooft ongeveer 25 à 26 miljoen balen van 500 lbs. en het aandeel daarin van de drie hoofdlanden bedroeg, met vermelding der bebouwde oppervlakte, achtereenvolgens in de jaren 1913/14, 1914/15, 1915/16 en 1916/17:

Vereenigde Staten acres	balen ¹⁾	Britsch-Indië acres	balen ²⁾	Egypte feddans	kantars
37.458.000	14.609.968	25.020.000	5.065.000	1.723.094	7.684.172
37.406.000	15.067.247	24.595.000	5.209.000	1.755.270	6.346.768
32.107.000	12.953.450	17.967.000	3.819.000	1.186.004	4.605.437
35.239.000	12.500.000	20.720.000	4.515.000	1.655.512	6.000.000

Het is wel nauwelijks noodig, hieraan toe te voegen, dat die van 1916/17 grootendeels geraamd zijn. Tot goed begrip zij nog gezegd, dat de feddan een oppervlakte heeft van circa 58 aren en dat het gewicht van een kantar 98 lbs. is.

Deze cijfers toonen o.a., dat de bebouwde oppervlakte in de Vereenigde Staten in 1915/16, onder den indruk der onbevredigde verwachtingen voor den afzet, welke men destijds meende te moeten aannemen, nog al belangrijk werd verminderd, t.w. met circa 14 pCt. Ditzelfde verschijnsel, echter in veel sterkere mate, toonen Britsch-Indië met een inkrimping van 26½ pCt. en Egypte met 32½ pCt. Het zeer gunstige prijsverloop op de markt deed echter de planters weer moed vatten en een groot deel van het prijsgegeven terrein opnieuw in cultuur brengen. In Britsch-Indië is het herstel veel minder dan in de beide andere landen; of hierbij gebrek aan arbeidskrachten, dan wel financiële overwegingen of mogelijk andere oorzaken het meest hebben geteld, is van hieruit moeilijk na te gaan. Toch schijnt de toestand aldaar zich allengs eveneens te herstellen. Het slot memorandum van den Director of Statistics in Britsch-Indië is te Londen ontvangen en vinden wij aldus in de „Economist” besproken. Een totaal cultuur-oppervlak is aangegeven van 21.212.000 acres met eene productie van 4.557.000 balen. Deze oogst wordt dus voortgebracht op een oppervlak, dat nog 8 pCt. kleiner is dan het gemiddelde voor het vijftal jaren sluitende met den oogst van 1914/15, de opbrengst daarentegen vertoont eene vermeerdering van 3 pCt.

Bij het beoordeelen van de tegenwoordige gesteldheid der markt moet men niet uit het oog verliezen, dat de hooge prijzen van thans volstrekt niet enkel een gevolg zijn van wanverhouding tusschen productie en verbruik. Een belangrijk extensiek element in dien prijs wordt gevormd door de groote stijging in de arbeidsloonen en in de vervoers- en assurantiecosten, een element dus waarvan de planter niet profiteert. Dit neemt intusschen niet weg, dat, ook afgezien daarvan, de prijzen van dien aard zijn, dat die eerder in de richting van uitbreiding van den aanplant zullen werken.

De Vereenigde Staten nemen ten opzichte der katoen ongeveer dezelfde positie in als Brazilië ten aanzien der koffie, nl. dat zij in een overwegend deel van de wereldbehoefte voorzien. Deze constellatie en het feit, dat het hier een artikel van algemeene en noodzakelijke behoefte geldt, verklaart de volhardende pogingen, in tal van landen in het werk gesteld om dit quasie-monopolie te breken of zich althans voor het eigen verbruik van dezen hoofdproducent onafhankelijk te maken. En vreemd is het daarom ook niet, dat tal van regeeringen, vooral in de koloniën, de katoencultuur met behulp van daadwerkelijke steun hebben aangemoedigd. Engeland is daarbij voorgestaan — de katoencultuur in Britsch-Indië en Egypte heeft hieraan haar tegenwoordigen omvang te danken — en andere landen hebben dit voorbeeld gevolgd. Het zal echter nog zeer lang duren eer Groot-Britannië de Vereenigde Staten als katoenleverancier zal kunnen missen, indien het al ooit zoover komt. Het heeft deze katoen niet alleen noodig voor eigen behoefte, maar mede als grondstof voor zijn export-nijverheid van textielgoederen, waarbij komt, dat de Amerikaansche katoen voor bepaalde doeleinden moeilijk vervangbaar is. Nagenoeg de geheele Amerikaansche productie (afgezien van een onbelangrijk gedeelte prima soort) is van „goed gemiddelde” kwaliteit. De Egyptische katoen overtreft de Amerikaansche in hoe-

danigheid, maar het zooveel omvangrijker Britsch-Indische product valt in een lagere klasse. In deskundige kringen meent men intusschen toch, dat verscheidene koloniën nog ruime gelegenheid tot aanplant bieden en de katoencultuur is dan ook, zoowel voor het Britsche rijk als voor andere Europeesche natiën, grootendeels een koloniaal vraagstuk.

In Ned. Indië wordt de katoencultuur reeds sedert jaren beoefend, maar men kan toch niet zeggen, dat die aldaar een groote vlucht heeft genomen. Begin 1911 besloeg de aanplant blijkens een gehouden enquête op Java 2115 bouws en in de buitenbezittingen 12528 bouws. Vele streken van Insulinde schijnen voor deze cultuur wel geëigend te zijn en vermoedelijk zou de aanplant dus nog belangrijk kunnen worden uitgebreid. Het product werd oorspronkelijk in ongezuiverden toestand uitgevoerd, maar later is men hier en daar tot zuivering daarvan overgegaan. De prijs van Java-katoen wist zich niet, gelijk in Amerika en Egypte na de daling van 1914, te herstellen en bleef laag. Duitschland was een der voornaamste consumptielanden geweest. Japan ging slechts tot lage prijzen ter markt. De in Palembang, het voornaamste katoenproduceerende gewest, met dit gewas beplante oppervlakte was in 1915 belangrijk minder groot dan in vorige jaren, doordat de rijsttoogst over het geheel veel te laat geëindigd was, dan dat de aanplant van katoen nog met succes ter hand genomen kon worden.

VERHOOGING DER SPOORWEGTARIEVEN.

Mededeeling is gedaan, dat gedurende de maanden Juli, Augustus en September de tarieven voor het reizigersverkeer 50 pCt. boven de vrachtprijzen, die tot 1 Januari j.l. hebben gegolden, zullen verhoogd worden, ten einde met het oog op het kolvenverbruik uitbreiding van het gebruikmaken der spoorwegen in de vacantiemaanden tegen te gaan. De maatregel doet op het eerste gezicht niet sympathiek aan, wij zullen ons hier niet verdiepen in de eventuele noodzakelijkheid van een besluit, drastisch als het getroffen, maar wij verhelen niet, dat de 50 pCt. keus ons ongelukkig voorkomt; zal toch het practisch effect niet zijn, dat de 3de klasse-plezierreizigers zich het meest door de verhooging laten afschrikken en men in de overige klassen hoogstens een overgaan naar een mindere klasse waarneemt. Maar dan worden ook in alle omstandigheden (naast de handeldrijvenden, de marktbezoekers, de forensen ¹⁾, eveneens voor de plezierreizigers), zij getroffen, waarvoor een zwaardere last het minst plausibel is.

Blijkens het laatst gepubliceerde jaarverslag der H. T. J. S. M. bedroeg het aantal reizigers in Mei 1915 2.339.754, in Augustus d.a.v. 3.497.399, eene toename dus van plm. 50 pCt.; stelt men zich voor door de tariefverhoging met een zelfde percentage, deze vermeerdering radicaal te weren? De rekening lijkt ons ietwat imaginair en wij veronderstellen, dat de spoorwegmaatschappijen per saldo geen slechten zomer zullen maken. De opmerking waarmede de „Haagsche Post” een Philippica eindigt, welke zij aan de betrokken maatschappijen opdraagt, is niet onaardig: „De minister van Financiën zoekt nieuwe millioenen. Hier zijn zij.”

Wij maken hier nog eene vergelijking tusschen den K.M.-prijs dien men in de periode Juli-September zal hebben te betalen en de tariefteenheid, zooals deze in Duitschland zal zijn, zoodra de aanmerkelijke rijksverkeersbelasting daarop berekend wordt. De K.M.-prijs voor 1e, 2e en 3e klasse zal inclusieve de belasting resp. 9, 5,7, 3,7 Pfg. bedragen. De belasting-quoten zijn resp. 16, 14 en 12 pCt. van den vrachtprijs. Legt men 50 pCt. op het Nederlandsche tarief van vóór de eerste verhoging, zoo krijgt men voor de 1e klasse 4,95 cent per K.M., voor de 2e 3,675 en voor de 3e 2,475. Rekent men de Mark op vredes-

¹⁾ balen van 500 lbs.; ²⁾ balen van 400 lbs.

²⁾ die lang niet altijd abonnementen bezitten.

koers dan blijft, behalve bij de 1e klasse, die in Duitschland eene andere functie inneemt, het Duitsch tarief, inclusieve belasting, nog niet onbelangrijk onder de wel zeer hooge prijzen van onze Nederlandse spoorwegmaatschappijen.

Een ding zouden wij tenslotte nog willen zeggen: met de belangrijke maatregelen, die de maatschappijen meenen te moeten treffen om een geregeld verkeer voor den zomer te verzekeren, nemen zij dan toch ook ongetwijfeld ten volle de moreele verplichting op zich zorg te zullen dragen, dat daaraan dan ook niets zal ontbreken en dat de reizigers, die heel wat dieper in de beurs getast hebben om zich van het verkeersmiddel te bedienen, inderdaad ook waar voor hun geld krijgen!

AANTEKENINGEN.

Wijziging der Schepenvorderingswet 1917. — Ingediend is een wetsontwerp met de strekking de regeling der Schepenvorderingswet, oorspronkelijk beperkt tot goederen, welke door de Regeering worden aangevoerd en goederen, welke vallen onder de Distributiewet, uit te breiden ook tot andere goederen „met welke aanvoer Regeeringsbemoeying in het algemeen door den minister van Landbouw noodzakelijk wordt geacht”. De Regeering hoopt op deze wijze, althans tot zekere hoogte, tegen het meer en meer dreigend gevaar van geheel of gedeeltelijk stopzetten van verschillende nijverheidsondernemingen en voor toenemende werkloosheid te kunnen waken. Of de te betalen vracht voor de reeders eene opoffering zal beteekenen, en of door die opoffering de winst van bijzondere fabrikanten of handelaren vergroot zal worden, staat geenszins vast en kan, aldus de toelichting, ook zonder dat er eene distributieregeling bestaat, worden tegengegaan.

De vischhandel te IJmuiden. — In het jaarverslag van de IJm. Vischhandelvereniging wordt een gebeurtenis uiteen gezet, welke als merkwaardig staaltje van economische politiek hier weergegeven moge worden. De vereniging van reeders te IJmuiden sloot met de Britsche regeering een contract, als gevolg waarvan Engeland 35 procent van den geheelen aanvoer van verse visch kon kopen tot den gemiddelden prijs van de eerste zes maanden van 1916 en voorts het recht had op de vrije markt elke hoeveelheid te kopen daarboven, ongeacht den prijs. Engeland maakte van dit recht ruim gebruik om de prijzen der visch in die mate op te drijven, dat de visch voor de Deutsche bevolking te duur werd en ook Nederland voor de keus gesteld werd, die hooge prijzen te besteden of zich van kopen te onthouden. De vischprijzen bereikten hun hoogtepunt in de maanden September, October en November. Op 20 November verleende Duitschland als tegenmaatregel het uitsluitend recht van invoer aan de vereniging Vereenigde Vischexporteurs, welke opgericht was door vischhandelaren, die geregeld op Duitschland handelden. Een vrij belangrijke daling in de vischprijzen trad daarop in.

Britsche Delfstoffenproductie en -Consumptie. — Gelijk het Britsche Ministerie van Koloniën dezer dagen bekend maakte, heeft de Rijks-oorlogskonferentie, onder meer als wenschelijk verklaard, in de Britsche hoofdstad een rijksbureau voor delfstoffen op te richten, waarin alle samenstellende deelen des rijks, met inbegrip van Indië, vertegenwoordigd zijn. Het doel van dit bureau is, de delfstofwinning te ontwikkelen en dienstbaar te maken aan de behoefte des rijks. Het lijdt geen twijfel, dat een dergelijk bureau, indien het uitnemend georganiseerd is, belangrijke economische diensten kan bewijzen aan het Britsche wereldrijk, zoo goed als men dit mag verwachten van menige omzetcentrale, wier wenschelijkheid men in den laatsten tijd hier en elders hoort betuigen. Evenwel is het zeer

moelijk zich een beeld te vormen van de functie eener delfstoffen-centrale voor het Britsche rijk, afgaande op woorden als „delfstofwinning” en „behoefte des rijks”. Het is geen eenvoudige taak het cijfermateriaal te vergaren, dat ons in concreten vorm de begrippen, winning en behoefte voor oogen voert en wellicht kon ook de conferentie zich niet op een nauwkeurige balans beroepen toen zij de instelling van een rijksbureau voor delfstoffen aanbeval. Wij hebben eenige gegevens becijferd uit de Statistical Abstracts voor het Britsche rijk en geven die hier weer. Voor de productie zijn de cijfers genomen van koper-, ijzer- en tin-erts voor het jaar 1914. De opgave der productielanden is niet geheel volledig, het ontbrekende heeft echter geen invloed op de eindbedragen. Bij den invoer in Engeland moeten eveneens de cijfers genoemd worden voor lood-, mangaan- en zink-erts, producten die niet in groote hoeveelheden in Britsche gebieden gedolven worden. Ook deze opgaven hebben betrekking op het jaar 1914. Wij willen ten slotte nog opmerken, dat de hier geboden cijfers niet zonder meer tegenover elkaar gesteld mogen worden. Met de behoeften der industrieën die in de Britsche overzeesche gewesten gevestigd zijn is niet gerekend. Al zijn deze posten natuurlijk van groote beteekenis, toch weerspiegelen onze cijfers eenigszins wat het rijksbureau voor delfstoffen te verkoopen en wat te kopen zal hebben.

Productie Landen.	Productie in 1914.		
	Kopererts in tonnen.	IJzererts in tonnen.	Tinerts in tonnen.
Britsch-Indië ..	5.324	441.674	368
Australië	46.827	169.016	7.390
Nieuw-Zeeland ..	—	—	—
Unie v. Z-Afrika,	26.184	—	3.062
Rhodesia	1.917	43.042	—
Canada	33.811	218.620	—
Newfoundland ..	13.797	1.247.132	—
Nigeria	—	—	6.175
Maleische Staten	—	—	49.042
Totaal	127.860	2.119.484	66.037
Inv. in Engeland.	71.573	5.814.845	32.398

De invoer in het Ver. Koninkrijk van looderts bedroeg in 1914 28.436 ton, van mangaanerts 479.435 en van zinkerts 144.251. Van deze grondstoffen vond alleen voor looderts uitvoer van eenige beteekenis plaats, n.l. 1.088 ton in 1914.

Het voedselvraagstuk in Engeland. — De berichten, die in de laatste weken uit Engeland tot ons komen, wijzen er op, dat het voedselvraagstuk daar te lande ernstige afmetingen gaat aannemen. Men kan geen dagblad opnemen of het bevat ernstige aanmaningen van hooggeplaatsten, vooraan Lord Devonport, den Food Controller, en de leden van het kabinet. Ook de koning heeft zich bij hen gevoegd. In een op 2 Mei gedateerde proclamatie, welke woordenkeus zich nauw aansluit bij een gelijksoortige proclamatie van George III in het jaar 1800, wordt met den meesten ernst aangedrongen op beperking in het voedselgebruik en afschaffing in de eerste plaats van alle onnoodige gebruik van graan. Een systematisch doorgevoerd rantsoeneeringstelsel naar Duitsch model schijnt weldra te wachten en reeds is de Food Controller met een reeks bevoegdheden bekleed tot het in het leven roepen van verbodsbepalingen, vervoerregelingen etc., die noodwendig behooren tot het bedoelde complex van maatregelen. Aan den aandrang, die van verschillende zijden in deze richting wordt uitgeoefend paart zich echter een scherpe critiek op het door de Regeering gehuldigde stelsel inzake de publicatie der duikbootresultaten. Geef ons de feiten! The way to breed panic — aldus de Times — is to hide the truth until it breaks from such vain concealments and stalks through hungry streets. Ook in het parlement is herhaaldelijk op groter openbaarheid aangedrongen. De Regeering

is evenwel, hoezeer zij telkens op den ernst van den toestand den nadruk legt, niet hiertoe te bewegen geweest. Naast de woorden van Sir Edward Carson, die den lezers uit de dagbladen bekend zullen zijn, willen wij nog een uiting weergeven van Lord Eustace Percy, lid van de Britsche missie in de Vereenigde Staten onder leiding van Balfour. In een bespreking met deskundigen op scheepsbouwgebied kwam Lord Eustace Percy er rond voor uit, dat het tegenwoordige tempo van den nieuwbouw in Engeland en in Amerika onvoldoende is om aan de toenemende vraag naar scheepsruimte ten gevolge van de onderzee-campagne tegemoet te komen. En hij voegde er aan toe: „the balancing figure in the world's struggle is the tonnage which the United States can supply”.

Duikbootresultaten. — De lezer zal zich herinneren, dat wij in het nummer van 25 April een aan de Duitsche bladen ontleend staatje gaven aangaande de resultaten van den duikbootoorlog. In verband met bovenstaande aantekening is het wellicht niet oneigenaardig het staatje, thans aangevuld met de resultaten over April, hieronder te doen volgen. De cijfers blijven ook ditmaal geheel voor rekening van de Duitsche marine-autoriteiten.

1916	Verliezen van den vijand.		Verliezen van neutralen.		Totaal verlies.
	Eng.	Andere	Tonnen.	%	
Maart ..	207.000		?		?
April....	225.000		?		?
Mei	118.000		?		?
Juni	101.000		?		?
Juli	103.000		?		?
Augustus.	170.799		38.568	18	209.347
September	182.000		72.000	28	254.600
October ..	306.500		87.000	22	393.500
November	244.500	70.000	94.000	23	408.500
December.	240.000	89.000	86.500	28	415.500
1917					
Januari..	245.000	91.000	103.500	23	439.500
Februari.	500.000	144.000	137.500	17,6	781.500
Maart ..	536.000	153.000	197.000	22	886.000
April....	—	—	—	—	meer dan 1.000.000
(voorl.)					
Sedert het begin v/d. oorlog.					
	Rond 6,5 mill.		ruim 1 miljoen	13,1	Rond 7,6 miljoen

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Uitvoer van versch fruit. Onder intrekking van vorige beschikkingen heeft de Minister van Landbouw, enz. bepaald, dat uitvoer van versch fruit uitsluitend mag geschieden op vertoon van consents, afgegeven door de Rijkscmissie van Toezicht op de Vereeniging „Fruit-Centrale”. De soorten fruit, waarvoor consent mag worden afgegeven, zullen nader door den Minister worden aangewezen.

Uitvoer van versche groenten. Ook ten aanzien van den uitvoer van versche groenten zijn door den Minister dergelijke bepalingen vastgesteld als boven vermeld. Als soorten van groenten, waarvoor uitvoervergunning kan worden verleend, zijn aangewezen: spinazie, rhabarber, meiknollen, bloemkool, bosjespeen, kropsla, radijs, raapstelen, zeespinazie, krotten, augurken, komkommers, tomaten, asperges, glaskoolrapen, andjvie, doperwtten, capucijners, peulen, snij- en spercieboonen, pastinak, prei, peterselie, selderij, tuinboonen, ramenas, rodekool, savoyekool, wittekool, boerenkool, spruitkool, uien, grove peen, fijne peen en knolrapen.

Distributie van versche regeeringseieren. Door den Minister van Landbouw, enz. is onder intrekking van vorige beschikkingen eene uitvoerige regeling vastgesteld inzake de distributie van

„versche” regeeringseieren, daaronder te verstaan de eieren, die ter beschikking worden gesteld voor onmiddellijk binnenlandsch verbruik.

Inkooprijst. Met ingang van 8 dezer is als maximuminkooprijst voor de gemeenten, ingevolge art. 3 der Distributiewet, van voorloop Rangoon en Basseinrijst vastgesteld een prijs van f 36 per 100 K.G. (tot dusverre was deze prijs f 32,50).

Tuinbouwzaden. Door de Rijkscmissie van Toezicht op de Vereeniging „Zaad-Centrale” wordt medegedeeld, dat, waar in het afgelopen seizoen, niettegenstaande van de meeste tuinbouwzaden ruim voldoende hoeveelheden in het land aanwezig waren, de prijzen soms tot buitensporige hoogte zijn opgedreven, voor het volgende seizoen maatregelen zullen worden getroffen, waardoor althans die zaden, welke hier te lande in voldoende hoeveelheid geteeld worden, voor het binnenland tot redelijke prijzen beschikbaar zullen zijn.

Kunstmest. De Minister van Landbouw, enz. heeft verboden kunstmeststoffen, in welken vorm of van welke soort ook, af te leveren, te verhandelen, ten geschenke te geven of op eenigerlei wijze te vervoeren, tenzij in opdracht of met goedkeuring van de Kunstmestofcommissie.

Distributie van kaarsen, schemerlichten, enz. Bij circulaire aan de burgemeesters heeft de Minister medegedeeld, dat het in zijn voornemen ligt, regelend op te treden ten aanzien van de distributie van kaarsen, schemerlichten, enz.

Kaarsen, schemerlichten, enz. Onder dagtekening van 8 dezer is door den Minister van Landbouw, enz. bepaald, dat het aan fabrikanten van kaarsen, schemerlichten en dergelijke verboden is te verkoopen of af te leveren:

a. kaarsen en schemerlichten;

b. de grondstoffen, welke dienen voor het fabriceren van genoemde producten,

tenzij door de Toewijzingscommissie daartoe vergunning is verleend.

Turf. Door den Minister van Landbouw is turf geschrapd van de lijst van artikelen, aangewezen ingevolge art. 1 der Distributiewet 1916.

MAANDCIJFERS.

INKLARINGEN OP AMSTERDAM.

Landen van herkomst.	April 1917.		April 1916.	
	Aantal schepen.	Tonnen netto.	Aantal schepen.	Tonnen netto.
Engeland.....	4	2.337	44	32.159
Zweden	10	5.619	8	3.715
Noorwegen	7	4.483	11	5.266
Denemarken	—	—	2	1.111
Frankrijk	—	—	2	1.121
Spanje.....	2	1.663	4	3.315
Italië	—	—	1	832
Griekenland	—	—	2	2.438
Ned.-Indië	—	—	6	27.948
Noord-Amerika	6	16.122	5	12.213
Zuid-Amerika (Oostkust)	—	—	9	26.293
West-Indische eilanden..	—	—	3	5.302
Egypte	1	832	—	—
Nederlandsche havens ..	7	11.476	12	9.578
Totaal handelsschepen	37	42.532	109	131.291
Visschersvaartuigen	10	1.070	22	2.287
Totaal.....	47	43.602	131	133.578

Onderscheiding der handelsschepen naar de nationaliteit:

April 1917.	Aantal schepen.	Tonnen netto.	Percentage van de totale tonnenmaat.
Nederlandsche	25	35.990	84,62
Britsche	1	588	1,38
Zweedsche	8	4.732	11,13
Noorsche	3	1.222	2,87
Totaal.....	37	42.532	100,—

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTO'S.

	12 Mei 1917	20 Juli 1914
Ned. (Disc. Wissels.	4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
Bank { Bel. Binn. Eff.	4 1/2 " 1 " '15	4 " 23 " '14
{ Vrsch. in R.C.	5 1/2 " 19 Aug. '14	5 " 23 " '14
Bank van Engeland	5 " 6 Apr. '17	3 " 29 Jan. '14
Duitsche Rijksbank	5 " 23 Dec. '14	4 " 5 Febr. '14
Bank van Frankrijk	5 " 20 Aug. '14	3 1/2 " 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk.	5 " 10 Apr. '15	4 " 12 Mrt. '14
Russische Staatsbk.	6 " 27 Juli '14	5 " 1 Apr. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 " 10 " '15	5 " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	5 1/2 " 9 Nov. '16	4 1/2 " 6 " '14
Zwitsersche Nat. Bk.	4 1/2 " 2 Jan. '15	3 1/2 " 19 " '14
Bank van Italië ..	5 " 1 Juni '16	5 " 9 Mei '14
Feder. Res. Bk. N.Y.	3—4 1/2 " —	— " —
Javasche Bank....	3 1/2 " 1 Aug. '09	3 1/2 " 1 Aug. '09

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call- money
	Part. disconto	Prolon- gatie				
12 Mei '17	2-2 1/8	2 1/4	4 3/4	4-5/8	—	2-2 1/4
7-12 " '17	2-2 1/4	2 1/4-2 1/2	4 3/4	4-5/8	—	1 3/4-3 1/2
30 A.-5 M. '17	2-2 1/2	2 1/4-3	4 3/4	4-5/8	—	2 1/2-4
23-28 " '17	1 7/8-2 1/4	2 3/4-3	4 3/4-4 1/2	4-5/8	—	2-3 1/4
8-13 Mei '16	2-3	3 3/4-4 1/2	4 1/2	4-5/8	—	1 3/4-2 1/2
10-15 Mei '15	—	4-4 1/4	2 7/8	—	—	1 3/4-2 1/8
20-24 Jul. '14	3 1/4-3 1/2	2 1/4-3 1/4	2 1/4-3 1/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteeringen te Amsterdam opgenomen. De dagelijksche koersen op New York, alsmede de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New York
7 Mei 1917 ..	11.64 1/2	37.55	42.85	2.44 3/8
8 " 1917 ..	11.64	37.52 1/2	42.85	2.44 1/4
9 " 1917 ..	11.63 7/8	37.52 1/2	42.85	2.44 1/4
10 " 1917 ..	11.63	37.52 1/2	42.85	2.44 1/4
11 " 1917 ..	11.62	37.42 1/2	42.72 1/2	2.44
12 " 1917 ..	11.62 1/4	37.42 1/2	42.75	2.44
Laagste der week	11.61 1/2	37.35	42.70	2.43 3/4
Hoogste " "	11.65 1/4	37.60	42.90	2.44 3/8
5 Mei 1917 ..	11.63	37.57 1/2	42.80	2.44 1/4
28 April 1917 ..	11.65 1/2	37.65	42.90	2.44 3/4
Muntpariteit ..	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitser- land	Weenen	Kopen- hagen	Stock- holm	Batavia telegrafisch
12 Mei 1917	47.85	23.57 1/2	69.67 1/2	72.75	99 3/4-100 1/2
Laagste d. w.	47.30	23.47 1/2	69.60	72.50	—
Hoogste " "	47.85	23.65	69.95	73.45	—
5 Mei 1917	47.35	23.60	69.95	73.40	99 3/4-100 1/2
28 Apr. 1917	47.47 1/2	23.65	70.10	73.85	99 3/4-100 1/2
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

Er heerschte op de wisselmarkt een flauwe en lustelooze stemming. De omzetten waren zeer gering en de markt had onder voortdurend aanbod te lijden. Londen liep terug van 11,64 1/4 tot 11,62 1/4. Kabel New York van 2,44 3/8 tot 2,44. Parijs was nog iets flauwer op stijging van den Londensche koersen in Parijs, 42,85—42,70. Ook Berlijn in dalende richting 37,55—37,42 1/2. Weenen weinig veranderd 23,62 1/2—23,57 1/2. Skandinavië, vooral Stockholm flauw, 73,30—72,75. Kopenhagen minder aangeboden 69,82 1/2—69,67 1/2. Roebels zeer flauw, van 69 teruglopend tot circa 64 3/4 nominaal. Op dit lage punt kwamen geen zaken tot stand, daar de arbitrage het op de lage pariteit van Londen niet aandurfde om af te geven. Alleen Zwitserland maakte een uitzondering op de algemeene flauwe stemming en was sterk gevraagd tegen oplopende koersen, 47,45—47,85.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
12 Mei 1917	4.76.50	5.72 1/2	nom.	40 7/8
Laagste d. week..	4.76.45	5.71 3/4	—	40 7/8
Hoogste " " ..	4.76.50	5.72 1/2	—	40 7/8
5 Mei 1917	4.76.45	5.71 3/4	nom.	40 3/4
28 April 1917	4.76.45	5.71 3/4	nom.	40 7/16
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Londen	Noteerings- eenheden	14 April 1917	27 April 1917	Tijdperk 28 April—2 Mei		2 Mei 1917
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië..	Piast. p. £	97 3/8	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
B. Aires	d.p.gd.pes.	48 3/4	49 3/16	48 3/16	49 1/4	49 1/8
Calcutta	sh/d.p.rup.	1 1/4 9/32	1 1/4 9/32	1 1/4 1/4	1 1/4 1/16	1 1/4 9/32
Hongkong ..	id. p. \$	2 1/4 1/4	2 1/4 1/2	2 1/4 1/2	2 1/4 3/8	2 1/4 3/8
Lissabon....	d.pescudo	31	31 1/8	30 3/4	31 1/2	31 1/8
Madrid	Peset. p. £	22.16	21.80	21.55	21.85	21.57 1/2
Montevideo..	d.p.peso	53 1/2	54 7/16	54 7/16	54 1/2	54 1/2
Montreal....	\$ per £	4.77 3/4	4.78 1/2	4.78	4.78 3/4	4.78 1/2
Petrograd ..	R. p. £ 10	165 3/8	167 3/4	167 3/4	170 1/2	170
R.d.Janeiro 1)	d.p.milr.	12 1/8	12 1/2	12 1/2	13 1/8	13 1/8
Rome	Lires p. £	34.05	32.87	33.—	33.70	33.22 1/2
Shanghai ..	sh/d.p.taël	3 5/8	3 3/8	3 3/8	3 3/8	3 3/8
Singapore ..	id. p. \$	2 1/4 9/16	2 1/4 9/16	2 1/4 1/8	2 1/4 3/16	2 1/4 9/16
Valparaiso 1)	d.p.pap.p.	10 3/16	10 3/16	11 3/16	11 3/16	11 7/16
Yokohama ..	sh/d.p.yen	2 1/8	2 1/8	2 1/7 1/16	2 1/12 1/16	2 1/8

1) Noteeringen op 90 dagen.

Door het uitblijven der Engelsche bladen kunnen wij, tot onze spijt, de wisselkoersen op Londen sinds 3 Mei j.l. niet geven.

GOUDE EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK VAN ENGELAND.

Sedert begin Augustus 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

ZILVER.

Noteering te Londen.		te New York.	
12 Mei 1917	38	74 7/8	
15 " 1917	38	74 7/8	
28 April 1917	37 3/16	74	
21 " 1917	37 1/8	74 3/4	
14 " 1917	36 9/16	73 3/8	
13 Mei 1916	36 15/16	77 1/8	
15 Mei 1915	23 1/16	50	
20 Juli 1914	24 15/16	54 1/8	

NEDERLANDSCHE BANK.

VERKORTE BALANS OP 12 MEI 1917.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 59.448.033,69 B.-bk. „ 143.376,27 Ag.sch. „ 11.753.102,50	f 71.344.512,46
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—	
Idem eigen portef.	f 8.186.796,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—	8.186.796,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 47.723.597,50 B.-bk. „ 3.880.931,39 1/2 Ag.sch. „ 38.155.497,13 f 88.760.026,02 1/2	
Op Effecten	f 84.598.426,02 1/2	
Op Goederen en Spec.	„ 4.161.600,—	88.760.026,02 1/2
Voorschotten a. h. Rijk	„ 932.368,32	
Munten Muntmateriaal	Munt, Goud f 60.445.795,— Muntmat. Goud „ 535.189.049,65 f 595.634.844,65	
Munt, Zilver, enz.	„ 7.022.058,01 1/2	
Muntmat. Zilver	„ —	602.656.902,66 1/2
Effecten	Bel. v. h. Res.fonds. f 5.108.870,12 1/2 id. van 1/2 v. h. kapit. „ 3.940.898,25	9.049.768,37 1/2
Geb. en Meub. der Bank	„ 1.400.000,—	
Diverse rekeningen	„ 59.072.759,30	f 841.403.133,14 1/2
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	„ 5.155.090,93 1/2	
Bankbiljetten in omloop	„ 767.981.530,—	
Bankassignatiën in omloop	„ 2.868.874,72 1/2	
Rekening-Courant saldo's:		
Van het Rijk	f —	
Van anderen	„ 40.034.194,68	40.034.194,68
Diverse rekeningen	„ 5.363.442,80 1/2	f 841.403.133,14 1/2

Beschikbaar metaalsaldo..... f 439.550.544,95
Op de basis van 2/3 metaaldekking..... „ 277.373.625,07
Minder bedragen bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is .. „ 2.197.752.724,75

Bij vergelijking met den vorigen weekstaat blijken de volgende verschillen:

	Meer	Minder
Disconto's	—	16.781.442,92
Buitenlandsche wissels	331.057,—	—
Beleeningen	—	4.300.839,36
Goud	—	392.433,25
Zilver	61.216,86	—
Bankbiljetten	—	17.437.835,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	—	10.872.877,63

N.B. Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	15 Mei 1917	8 Mei 1917
Aan schatkistpromessen.. waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 147.060.000,—	f 149.520.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 55.000.000,—	„ 70.000.000,—
Aan zilverbons ..	„ 105.701.000,—	„ 97.899.000,—
	„ 20.099.798,50	„ 19.861.058,—

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischbare schulden
12 Mei 1917	595.635	7.022	767.982	42.903
5 „ 1917	596.027	6.961	785.419	54.812
28 April 1917	596.527	6.858	773.592	62.604
21 „ 1917	591.059	6.900	755.256	79.160
14 „ 1917	590.555	6.856	755.372	80.222
7 „ 1917	590.529	6.680	752.563	73.753
31 Maart 1917	590.515	6.917	745.649	79.535
24 „ 1917	591.015	7.011	729.111	94.210
17 „ 1917	592.024	6.876	731.798	90.624
10 „ 1917	592.024	6.586	739.349	98.414
3 „ 1917	591.560	6.481	744.585	89.986
24 Febr. 1917	591.555	6.577	732.694	80.771
17 „ 1917	590.555	6.481	737.606	71.794
13 Mei 1916	535.804	1.925	644.037	46.453
15 Mei 1915	308.859	2.218	483.113	49.063
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Disconto's		Beleeningen	Beschikbaar metaalsaldo	Dekkingpercentages
	Totaal	Hiervan Schatkistpromessen rechtstreeks			
12 Mei 1917	71.345	55.000	88.760	439.551	74
5 „ 1917	88.126	70.000	93.061	434.013	72
28 April 1917	85.942	69.000	88.693	435.216	72
21 „ 1917	78.980	62.000	89.044	430.156	72
14 „ 1917	77.830	60.000	88.379	429.372	71
7 „ 1917	77.881	60.000	87.316	431.026	72
31 Mrt. 1917	77.537	60.000	86.848	431.495	72
24 „ 1917	78.052	60.000	84.953	432.462	73
17 „ 1917	79.044	60.000	86.300	433.516	73
10 „ 1917	79.421	60.000	87.407	430.158	71
3 „ 1917	78.218	58.000	91.014	430.226	72
24 Febr. 1917	58.721	37.000	86.208	434.538	74
17 „ 1917	59.420	37.000	85.970	434.255	74
13 Mei 1916	30.859	8.000	78.817	398.116	77
15 Mei 1915	62.028	7.000	159.920	204.249	58
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

1) Op de basis van 2/3 metaaldekking.

JAVASCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischb. schulden
3 Maart 1917	71.400	22.712	157.271	33.836
24 Febr. 1917	72.391	22.935	157.594	33.974
17 „ 1917	72.498	22.232	159.163	35.822
10 „ 1917	71.479	22.701	157.860	38.918
4 Maart 1916	48.293	33.232	141.050	30.659
6 Maart 1915	25.913	28.217	120.495	17.247
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaalsaldo	Dekkingpercentages
3 Mrt. 1917	6.310	35.906	51.385	8.233	56.616	49
24 Febr. 1917	6.450	35.999	51.360	7.059	57.419	50
17 „ 1917	6.513	36.170	54.164	8.137	56.246	49
10 „ 1917	6.470	36.514	55.205	8.953	54.276	48
4 Mrt. 1916	6.098	16.901	44.842	26.606	47.183	48
6 Mrt. 1915	5.624	7.884	37.503	6.236	26.581	39
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

1) Sluitpost der activa.

2) Op de basis van 2/3 metaaldekking.

SURINAAMSCH E BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. rekeningen ¹⁾
10 Maart 1917 ..	737	1.083	1.002	940	265
3 " 1917 ..	735	1.090	969	948	259
24 Febr. 1917 ..	737	1.040	1.029	947	286
17 " 1917 ..	726	1.064	1.028	950	282
11 Maart 1916 ..	914	936	753	927	555
13 Maart 1915 ..	1.220	956	1.199	817	634
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

I. BANK VAN ENGELAND.

WEEKSTAAT VAN 25 APRIL 1917.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 71.566.980	Government Debt £ 11.015.100
	Other securities,, 7.434.900
	Gold coin and bullion....,, 53.116.980
£ 71.566.980	£ 71.566.980

BANKING DEPARTMENT.

Capital..... £ 14.553.000	Government securities.. £ 37.472.228
Rest.....,, 3.090.769	Other securities,, 114.436.540
Public deposits,, 52.450.017	Notes.....,, 33.339.890
Other deposits,, 117.249.044	Gold and silver coin.....,, 2.130.637
Seven-day and other bills...,, 36.465	
£ 187.379.295	£ 187.379.295

Door het uitblijven der Engelsche bladen konden de cijfers van de laatste weekstaat hierboven niet worden opgenomen.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
9 Mei 1917	55.020	38.724	***	***	***
2 " 1917	55.075	38.850	***	***	***
26 April 1917	55.248	38.227	152.080	28.500	120.125
19 " 1917	55.065	38.112	152.031	28.500	119.748
10 Mei 1916	59.363	34.426	116.562	28.500	83.677
12 Mei 1915	63.628	35.003	43.519	28.500	8.623
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekking-percentage ¹⁾
9 Mei '17	45.049	111.480	54.173	119.376	34.745	20,02
2 " '17	45.025	114.093	47.226	128.859	34.676	19,69
26 Apr. '17	37.492	114.437	52.450	117.249	35.471	20,90
19 " '17	37.575	124.044	54.768	124.539	35.403	19,74
10 Mei '16	33.187	79.410	54.834	83.442	43.387	31 1/8
12 Mei '15	51.043	143.073	127.864	95.615	47.076	21
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 1/8

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

II. DUITSCHE RIJKBANK.

STAAT VAN 7 MEI 1917.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk. 2.550.502.000
davon Goldbestand	„ 2.532.916.000
Reichs- en Darlehenskassenscheine.....	„ 469.176.000
Noten anderer Banken	„ 6.413.000
Wechsel	„ 8.710.561.000
Lombardforderungen	„ 14.240.000
Effekten.....	„ 108.397.000
Sonstige Aktiva	„ 1.066.354.000
Grundkapital.....	„ 180.000.000
Reservefonds.....	„ 90.137.000
Notenumlauf.....	„ 8.303.592.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten..	„ 3.952.098.000
Sonstige Passiva	„ 394.816.000

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grootendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekking-percentage ¹⁾
7 Mei 1917	2.550.502	2.532.916	469.176	8.303.592	36
30 April 1917	2.549.222	2.532.548	509.203	8.315.403	37
23 " 1917	2.549.132	2.532.304	550.426	8.144.933	38
14 " 1917	2.548.665	2.532.285	444.062	8.359.554	36
6 Mei 1916	2.502.188	2.462.507	878.295	6.642.205	51
7 Mei 1915	2.421.808	2.373.348	629.305	5.242.302	58
23 Juli 1914	1.691.669	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
7 Mei 1917	8.710.561	3.952.098	4.512.100	454.500
30 April 1917	8.714.760	3.970.984	4.512.400	494.000
23 " 1917	8.484.810	4.014.336	4.371.900	533.100
14 " 1917	9.552.276	4.691.812	4.286.900	428.300
6 Mei 1916	5.051.916	1.642.134	2.099.200	839.700
7 Mei 1915	3.849.706	1.484.427	1.284.000	610.000
23 Juli 1914	750.892	943.964

III. BANK VAN FRANKRIJK.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Van 6 Aug. 1914 tot 28 Jan. 1915 werden geen staten gepubliceerd. De met * geteekende posten komen eerst sedert 28 Jan. 1915 in den weekstaat voor. De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	* Te goed in het Buitenland	* Buit.gew. voorsch. o/d. Staat
10 Mei '17	5.258.602	1.948.706	257.074	761.170	10.100.000
3 " '17	5.251.443	1.948.706	256.734	864.310	9.900.000
26 Apr. '17	5.242.196	1.947.672	256.595	841.150	9.900.000
19 " '17	5.232.489	1.947.672	257.913	792.194	9.900.000
11 Mei '16	4.715.060	—	358.623	780.680	7.400.000
13 Mei '15	4.127.010	—	376.525	833.096	5.400.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	* Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren.	Rek. Crt. Staat
	545.625	1.240.905	1.139.976	19.275.171	2.518.154	31.756
644.638	1.249.616	1.130.383	19.183.388	2.455.479	70.655	
500.390	1.252.569	1.157.536	19.009.853	2.508.788	122.129	
495.166	1.257.047	1.169.429	19.001.719	2.442.450	97.237	
394.834	1.552.720	1.222.263	15.432.465	1.980.221	48.463	
220.339	2.524.227	654.636	11.715.219	2.289.874	72.746	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.560	

IV. RUSSISCHE STAATSBANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

De post „Schatkistbiljetten” komt eerst sedert 14 November 1914 n. st. in den weekstaat voor. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

(In miljoenen Roebel).

Data n. st.	Goud	Tegoe <i>d</i> i <i>h</i> bui- tenland	Zil- ver	Schat- kistbil- jetten	Dis- conto's en beleen- ingen	Circu- latie	Rek. Cou- rant
6 Mei '17	1.480	2.119	123	9.243	964	11.316	2.598
29 Apr. '17	1.480	2.119	122	9.373	939	11.187	2.669
21 „ '17	1.477	2.119	123	9.487	1.007	11.154	3.425
14 „ '17	1.477	2.119	121	9.084	850	10.981	2.530
6 Mei '16	1.630	1.124	60	3.700	1.036	6.227	1.825
6 Mei '15	1.572	139	54	1.471	867	3.349	1.343
21 Juli '14	1.601	144	74	757	1.634	1.099

V. BELGIË.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale de Belgique is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast. Het Notendepartement dezer bank publiceert wekelijks verkorte balansen. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buiteni. saldi	Beleen. van buiteni. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circu- latie.	Rek. Crt. saldi.
4 Mei 1917	379.991	86.757	480.000	70.483	914.219	92.599
28 April 1917	378.956	86.705	480.000	75.352	905.733	104.910
21 „ 1917	374.759	86.661	480.000	68.647	899.438	100.760
12 „ 1917	374.915	86.557	480.000	73.966	896.690	109.005
4 Mei 1916	206.628	62.360	480.000	62.304	665.971	140.643
6 Mei 1915	52.806	7.356	200.000	13.577	206.114	67.663

VI. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circu- latie	Dekkings- Perccn- tage 1)
9 Mrt. '17	538.070	19.113	120.160	732.889	18.787	74,6
2 „ '17	518.541	9.971	132.898	723.055	19.772	74
23 Feb. '17	497.138	15.249	144.232	705.882	19.061	71,4
16 „ '17	292.392	7.609	145.607	699.442	17.089	71,8
10 Mrt. '16	338.539	20.036	54.478	456.961	10.178	75
11 Mrt. '15	246.999	21.603	27.785	288.031	7.004	84

1) Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

VEREENIGDE NEW YORKSCHE BANKEN EN TRUST MAATSCHAPPIJEN.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve	Deposito's	Circulatie	Beleeningen en disconto's	Surplus Reserve
12 Mei '17	737.220	3.849.510	28.740	3.581.170	123.980
5 „ '17	701.150	3.806.720	28.770	3.624.980	79.600
28 Apr. '17	762.090	3.918.520	28.700	3.678.930	121.920
21 „ '17	754.360	3.906.140	28.710	3.673.530	114.780
13 Mei '16	663.140	3.507.120	31.610	3.356.580	90.440
15 Mei '15	573.940	2.481.240	37.850	2.440.470	168.900
25 Juli '14	467.880	1.958.320	41.730	2.057.570	26.170 1)

1) Op basis van 25 % van alle deposito's.

EFFECTENBEURZEN.

15 Mei 1917.

De voortzetting van het offensief der geallieerden aan het Westelijk front heeft in de afgelopen week niet tot zoodanige successen of terreinwinsten geleid, dat de invloed daarvan zich op de internationale geld- en fondsenmarkten merkbaar kon doen gelden.

Nog veel minder was dit het geval met de Socialisten-bijeenkomst te Stockholm, die vrijwel nergens au sérieux genomen wordt en die dan ook, zooals trouwens te verwachten was, op een algeheel fiasco zal moeten uitloopen. De afgevaardigden van verschillende geallieerde landen onthouden aan de conferentie hunne medewerking, de tegenwoordigers der Duitsche socialistische minderheid, wier opinie te zeer afwijkt van de richting, die men blijkbaar van zekere zijde gaarne aan de besprekingen te Stockholm gegeven zag, hebben de vroeger in uitzicht gestelde passen niet kunnen verkrijgen en van socialistische zijde is zelfs ten stelligste ontkend dat degenen, die namens de internationale organisatie de conferentie op touw gezet hebben, daartoe de noodige bevoegdheden zouden bezitten.

In het groote rijk van den Tsaar in ruste blijkt de schoone vrucht der heerlijke vrijheid — wellicht doordat zij zoo plotseling het nog zoo onmondige volk in den schoot geworpen werd en bovendien met abnormale snelheid verorberd worden moest — voorshands nog tamelijk onverteerbaar, ten gerieve van de Centrale Rijken, die voor het oogmerk aan het Oostelijk front blijkbaar weinig aandacht behoeven te schenken, waardoor Duitschland gelegenheid heeft gekregen zijne reserves vrijwel geheel naar het Westen te dirigeren om Engelschen en Franschen het hoofd te bieden. De militaire commandant van Petrograd heeft als gevolg van toenemende tegenwerking en intrige zijn ontslag moeten nemen, de reactie schijnt meer en meer het hoofd weer op te steken en, al laat de ingewikkeldheid der situatie allerminst toe van hier uit met eenige kans op juistheid eene voorspelling te wagen omtrent de komende gebeurtenissen, toch schijnt de vrees alleszins gewettigd, dat Rusland wellicht reeds in de allernaaste toekomst nieuwe omwentelingen zal hebben door te maken, misschien van veel tragischer aard dan de jongste zoo snel en betrekkelijk kalm verloopende revolutie en dat die beroeringen, driedubbel gevaarlijk in oorlogstijd als de vijand groote stukken des lands bezet houdt, slechts de tegenpartij ten goede zullen komen en van noodlottigen invloed zullen blijken voor de politieke en economische toekomst des lands.

Van Amerika kwamen geen berichten van overwegend belang in de afgelopen week tot ons, maar alles wijst er op, dat daar met de voortvarendheid en den practischen zin, het volk eigen, alles in beweging wordt gezet om in den kortst mogelijken tijd te geraken tot een maximum van „war-preparedness”. Wanneer dat maximum zal worden bereikt, valt nog niet te zeggen, maar met gebruikmaking van de dikwijls harde lessen, door de geallieerden en speciaal Engeland in de oorlogspractijk opgedaan, kan dat tijdstip wellicht spoediger worden bereikt dan velen menen. Zal dan werkelijk die geweldige macht nog in den Europeeschen strijd gaan medekampen of zal geen Amerikaansch contingent van eenige beteekenis meer aan de Europeesche gevechtsfronten kunnen optreden, omdat de slachting, naar welke einde alom zoo innig wordt verlangd, reeds vóór dien zal zijn afgelopen? Het laatste lijkt niet geheel onmogelijk, waar de nood in de oorlogvoerende landen met den dag klimt en daaruit een dagelijks sterker wordende drang ontspruit om — zij het zelfs op geheel andere voorwaarden dan men zich als oorlogsresultante had voorgesteld — tot een vergelijk te geraken. Niet onmogelijk, dat heden de aangekondigde rede van den Duitschen Rijkskanselier punten zal bevatten, die in dit opzicht van belang kunnen worden geacht, te meer, nu juist dezer dagen weer persoonlijk overleg met de Oostenrijksche machthebbers heeft kunnen plaats hebben.

De maandelijksche opgave van de onuitgevoerde orders der United States Steel Corporation, dezer dagen gepubliceerd, levert weder een bewijs, tot welken hoogen graad van bedrijvigheid de oorlog het economische leven in de Vereenigde Staten heeft opgevoerd. Op ultimo April beliepen de openstaande orders het record-cijfer van 12.183.000 ton, welk cijfer tegenover dat der voorafgaande maand eene vermeerdering van 471.000 ton aantoonde. Een jaar tevoren beliepen de onuitgevoerde orders der Corporation 9.830.000 ton en per ultimo April 1915 4.162.000 ton, cijfers die zich over de jaren 1917, 1916 en 1915 dus zeer ruw gerekend verhouden als 3, 2 en 1. Merkwaardige cijfers, vooral indien men bedenkt, dat die voor een niet onaanzienlijk deel te danken moeten zijn aan het menschonwaardig krijsbe-

drijf, merkwaardig ook om te gedenken tegen het tijdstip, dat Amerika zijne oorlogsproductie tot het maximale zal hebben opgevoerd (de grens is nog lang niet bereikt!) en ook tegen den tijd, dat het geweld door zichzelf zal zijn overwonnen, de terugslag in vredetijd van de dan achter ons liggende oorlogsperiode zich zal doen gevoelen en ook de industrie niet meer louter op vernietiging zal behoeven gericht te zijn, maar zich opnieuw zal hebben aan te passen aan geheel andere eischen dan weleer als maatstaf golden.

De effectenbeurs te New York had in de afgelopen week geen bijzonder opgewekt aanzien. Wel werkte de publicatie van den maandstaat der United States Steel Corporation stimulerend en was ook het bekend-worden van het kwartaalsdividend van 2 pCt. plus $\frac{1}{2}$ pCt. extra-dividend een hausse-motief, maar een en ander had slechts beperkten en tijdelijken invloed en de omzetten bleven binnen tamelijk nauwe grenzen.

Ten onzent kwam geen belangrijke wijziging in de vroeger geschetste verhoudingen. De moeilijkheden houden aan, worden hier door langer uitblijven van goederen, waaraan men sinds lang dringend behoefte heeft, verder verscherpt, terwijl elders door het aankomen van grondstoffen, die het verder werken gedurende eenigen tijd mogelijk maken, de toestand iets wordt verlicht. Van belang is zeker, dat een aantal Nederlandsche schepen, die op 1 Mei j.l. de reis naar het moederland met het convooi, waarvoor Duitschland veiligheid had gegarandeerd, niet konden maken, heden van Engeland zullen vertrekken om de thuisreis eindelijk te aanvaarden, terwijl weder eens een stoomschip van de Holland-Amerika-Lijn, de „Noordam”, heden van Rotterdam naar Amerika is vertrokken. Enkele kleinere Nederlandsche schepen, zooals de motorschoener „Bruno”, vielen in de afgelopen-week ten prooi aan de methoden der „vrije zee”, terwijl voor enkele vroeger tot ondergang gebrachte vaartuigen door de Deutsche Regeering schadevergoeding werd toegezegd.

De effectenwereld is thans bezig zich op te maken tot de naleving der voorschriften van de nieuwe registratie- en zegelwet, die 1 Juni a.s. in werking treedt en allerlei besommeringen veroorzaken zal. De Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam verspreidde eene circulaire, waarin op duidelijke wijze de voornaamste bepalingen der wet, die voor het vak van belang zijn, werden aangegeven en toegelicht.

Op de *staatsfondsenmarkt* was de stemming over het algemeen niet ongunstig. Van de Nederlandsche soorten bleven de 5 pCt. vrijwel onveranderd, terwijl de vroegere $4\frac{1}{2}$ en 4 pCt. leeningen fractioneel konden verbeteren evenals de 3 pCt. en integralen, waartegenover de $3\frac{1}{2}$ pCt. leening van het in de vorige week behaalde avans een aanzienlijk deel moest prijsgeven. Buitenlandsche soorten over het geheel goed prijshoudend. Gróote mutatiën in de koersen dezer rubriek zullen vermoedelijk wel op zich laten wachten tot het verloop der internationale politiek zich scherper zal gaan afteekenen. Factoren, die hiervoor van groot belang zijn vormen de ontwikkeling van den binnenlandschen toestand in Rusland, het verdere verloop van den reusachtigen strijd aan het Westelijk front, eene eventueele ontwikkeling van het krijgbedrijf in Macedonië of van een offensief aan de Italiaansch-Oostenrijksche grenzen (waarop eenige voortteekenen nu schijnen te wijzen) en verder de officieele uitlatingen, die van verschillende leiders der politiek in de oorlogvoerende landen ongetwijfeld in eene niet ver verwijderde toekomst mogen worden verwacht.

	8 Mei.	11 Mei.	14 Mei.	Rijzing of daling.
$4\frac{1}{2}$ % Ned. Werk. Schuld 1916	100 $\frac{9}{10}$	100 $\frac{5}{10}$	100 $\frac{1}{2}$	+ $\frac{5}{10}$
4 % „ „ „ 1916	93	93 $\frac{1}{10}$	93 $\frac{3}{10}$	+ $\frac{3}{10}$
$3\frac{1}{2}$ % „ „ „ „	83 $\frac{1}{2}$	83	82 $\frac{1}{4}$	- $1\frac{1}{4}$
3 % „ „ „ „	73 $\frac{7}{8}$	74	74 $\frac{3}{8}$	+ $\frac{13}{32}$
$2\frac{1}{2}$ % Cert. N. W. „ „	61 $\frac{7}{8}$	62	62 $\frac{11}{16}$	+ $\frac{13}{16}$
5 % Oost-Indië 1915	100 $\frac{1}{10}$	100 $\frac{3}{10}$	100 $\frac{3}{10}$	+ $\frac{1}{8}$
4 % Hongarije. Goud	44 $\frac{1}{4}$	44 $\frac{1}{2}$	44 $\frac{3}{4}$	+ $\frac{1}{2}$
4 % Oostenr. Kronenrente	37 $\frac{7}{8}$	37 $\frac{7}{8}$	37 $\frac{3}{4}$	- $\frac{1}{8}$
5 % Rusland 1906	74 $\frac{3}{4}$	73 $\frac{1}{2}$	74 $\frac{7}{8}$	+ $\frac{1}{8}$
$4\frac{1}{2}$ % Iwagorod Dombrowa	71 $\frac{7}{8}$	70	71	- $\frac{7}{8}$
4 % Rusland Cons. 1880	60 $\frac{1}{4}$	62	62	+ $1\frac{3}{4}$
4 % Rusland bij Hope & Co.	62 $\frac{1}{10}$	63 $\frac{1}{2}$	65	+ $2\frac{13}{10}$
4 % Servië 1895	45	45	45 $\frac{1}{4}$	+ $\frac{1}{4}$
$4\frac{1}{2}$ % China Goud 1898	67 $\frac{3}{8}$	67 $\frac{3}{8}$	66 $\frac{13}{16}$	- $\frac{7}{16}$
5 % Brazilië 1895	61 $\frac{7}{8}$	62 $\frac{1}{2}$	61 $\frac{1}{8}$	- $\frac{3}{4}$
4 % Brazilië 1913	59 $\frac{7}{8}$	60 $\frac{5}{8}$	61	+ $1\frac{3}{8}$

Op de lokale markten trok in het bijzonder eene zeer willige stemming voor de voornaamste *cultuurwaarden* de aandacht. Aandeelen Javasche Cultuur Maatschappij, Handelsvereniging Amsterdam en Cultuur-Maatschappij der Vorstenlanden vertoonden een flink koersavans, terwijl ook

de meeste andere soorten vooruitgang aantoonde, een en ander voornamelijk als gevolg van het meer en meer door-dringend besef, dat de Indische suikercultuur schitterende zaken moet maken, die zich ongetwijfeld in de van de meeste maatschappijen nog te verwachten jaarverslagen zullen weerspiegelen.

Ook *bankaandeelen* over het algemeen vast, zoowel voor de soorten, waarvan het hoofdbedrijf in Indië ligt als voor die, welke hoofdzakelijk in het moederland opereeren.

Industriele waarden over het algemeen niet ongunstig gestemd, doch zonder groote omzetten en voor een deel geheel veronachtzaamd.

Petroleumwaarden goed prijshoudend.

Tabakswaarden hier en daar afbrokkelend. Eene uitzondering vormden Amsterdam-Serdang, waarin gisteren op verwachting van gunstige exploitatie-resultaten eene vrij aanzienlijke rijzing plaats vond. *Scheepvaartwaarden* nauwelijks prijshoudend.

	8 Mei.	11 Mei.	14 Mei.	Rijzing of daling.
Ned. Ind. Handelsbank	230	237	235	+ 5
Nederl. Handel Mij	190 $\frac{1}{2}$	194 $\frac{7}{16}$	193 $\frac{3}{4}$	+ $3\frac{1}{4}$
Amsterd. Superfosfaatfabriek	153	152 $\frac{1}{2}$	150 $\frac{1}{4}$	- $2\frac{3}{4}$
Philips' Gloeilampenfabriek	314 $\frac{1}{2}$	314 $\frac{3}{4}$	314 $\frac{3}{4}$	+ $\frac{1}{4}$
P. S. Stokvis & Zonen	358	360	360	+ 2
Cultuur Mij der Vorstenlanden	226 $\frac{1}{2}$	232	234	+ $7\frac{1}{2}$
Handelsver. Amsterdam	397	418 $\frac{1}{4}$	415 $\frac{1}{2}$	+ $18\frac{1}{2}$
Javasche Cultuur Mij	384 $\frac{3}{4}$	402 $\frac{1}{2}$	414 $\frac{1}{2}$	+ $30\frac{1}{4}$
Kon. Petroleum Mij	543	549 $\frac{1}{2}$	547	+ 4
Amsterdam Rubber Mij	236	236 $\frac{1}{4}$	238	+ 2
Holland Amerika Lijn	361 $\frac{3}{4}$	359 $\frac{1}{2}$	359	- $2\frac{3}{4}$
Kon. Hollandsche Lloyd	175 $\frac{1}{4}$	175	174 $\frac{7}{8}$	- $\frac{3}{8}$
Kon. Ned. Stoomboot Mij	227 $\frac{3}{4}$	228 $\frac{1}{8}$	226	- $1\frac{3}{4}$
Bothnia Vrachtvaart Mij	342	350	367 $\frac{1}{2}$	+ $25\frac{1}{2}$
Deli Maatschappij	513	512 $\frac{3}{4}$	514	+ 1

De Amerikaansche markt was ten onzent tamelijk veronachtzaamd, zoowel voor industriële waarden als voor de spoorwegwaarden, met over het algemeen eenigszins afbrokkelende koersen. Het reeds dikwijls vertoonde verschijnsel, dat nu eens aan deze, dan weder aan gene speciale rubriek van lokale waarden bijzondere aandacht wordt gewijd en de overige afdelingen dan lijden onder een vrijwel geheel gebrek aan belangstelling, herhaalde zich weder. De dagelijkse mutaties der Amerikaansche koerslijst laten hier — voor een deel misschien gelukkig — het publiek tamelijk koud en groote koersverschillen in de New Yorksche lijst zullen noodig zijn om de Hollandsche kapitalisten en ook Hollandsche speculanten weer meerdere belangstelling voor deze rubriek in te blazen en hen te bewegen zich in sterkere mate dan den laatsten tijd het geval was bij de Amerikaansche waarden te interesseeren. Moge het dan niet tot hun nadeel zijn!

	8 Mei.	11 Mei.	14 Mei.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry	68 $\frac{9}{16}$	68 $\frac{9}{8}$	67 $\frac{1}{2}$	- $\frac{13}{16}$
Anaconda Copper	166 $\frac{3}{4}$	166 $\frac{3}{8}$	165 $\frac{11}{16}$	- $1\frac{1}{16}$
Un. States Steel Corp.	110 $\frac{1}{4}$	110 $\frac{3}{4}$	110 $\frac{1}{8}$	- $\frac{1}{8}$
Atchison Topeka	99 $\frac{9}{16}$	99 $\frac{15}{16}$	99 $\frac{15}{16}$	+ $\frac{3}{8}$
Southern Pacific	93 $\frac{7}{8}$	93	92 $\frac{1}{8}$	- $1\frac{3}{4}$
Union Pacific	137 $\frac{7}{8}$	137 $\frac{1}{2}$	137	- $\frac{7}{8}$
Int. Merc. Marine afgest.	30 $\frac{9}{16}$	30 $\frac{15}{16}$	29 $\frac{15}{16}$	- $\frac{3}{8}$
„ „ „ prefs.	84 $\frac{11}{16}$	85 $\frac{3}{4}$	84	- $\frac{11}{16}$

Prolongatiegeld bleef ook deze week ruim. De koers varieerde tusschen $2\frac{1}{2}$ en $2\frac{3}{4}$ pCt.

Ad. int.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

14 Mei 1917.

Tarwe. De afgelopen week heeft zich gekenmerkt door eene steeds sterker wordende prijsstijging voor tarwe aan de Noord-Amerikaansche markten. Het op 8 Mei door het Landbouwbureau der Vereenigde Staten gepubliceerde oogstrapport gaf wel voor den stand der wintertarwe 73,2 aan tegen 63,4 op 1 April, doch tegenover dezen veel verbeterden stand van het gewas staat eene zeer kleine met wintertarwe bezaaide oppervlakte. Deze bleek slechts ongeveer $27\frac{1}{2}$ millioen acres te bedragen tegen bijna 35 millioen in 1916. De opbrengst van wintertarwe in de Vereenigde Staten wordt dan ook slechts geschat op 366 millioen bushels, terwijl de reeds kleine vorige oogst 481 $\frac{1}{2}$ millioen bushels heeft bedragen. Weliswaar kan door het resultaat der zomertarwe nog veel worden goedgeemaakt, doch het oogstrapport wordt toch als zoo onheilspellend beschouwd, dat het het sein heeft gegeven voor eene reeks prijsverhoogingen als in deze toch reeds zoo bewogen tijden de Ameri-

kaansche markten nog niet hadden te zien gegeven. Ongewild heeft daartoe de schaarschte aan oude tarwe, alsmede de mislukking van den oogst in Argentinië medegewerkt, waardoor, tezamen met de slechte verwachtingen, die men koestert van de tarweoogsten in West-Europa, het vraagstuk der voorziening der Europeesche landen steeds moeilijker schijnt op te lossen. Van 7 tot 11 Mei steeg de prijs van Mei-tarwe te Chicago 35 cents per bushel, de Juli-termijn 23½ cent en de September-termijn 26¾ cent. Op den 12den heeft de zenuwachtige stemming zich nog verder ontwikkeld. Een speciale aanleiding daarvoor valt niet aan te wijzen, doch vermoedelijk wint steeds meer de overtuiging veld, dat ook bij eene bevredigende opbrengst van zomertarwe de groote schaarschte aan tarwe, welke vrijwel over de geheele wereld in het loopende jaar zal bestaan of reeds bestaat, niet valt te herstellen. Op 12 Mei sloten Juli- en September-tarwe te Chicago niet minder dan 25 en 28 cts. boven den prijs van den vorigen dag. Misschien is deze prijsbeweging overdreven en wordt zij door den toestand niet geheel gerechtvaardigd, doch onrustbarènd is deze toch zeker. De Mei-termijn wordt op voorschrift der Regeering te Chicago niet meer genoteerd en volgens heden door ons ontvangen bericht, wordt voor den Juli-termijn een zelfde maatregel verwacht. Al moge de zenuwachtige stemming daardoor misschien eenigszins worden bedaar, de schaarschte vermindert zulk een maatregel niet en met spanning blijft men uitzien naar de berichten omtrent de zomertarwe in Canada en de Vereenigde Staten. Er wordt beweerd, dat de met deze tarwesort bezaaide oppervlakte grooter zal zijn dan het vorige jaar en in beide landen wordt op verschillende wijzen tot uitbreiding aangespoord. De uitzaai vindt echter reeds later dan in andere jaren plaats en het zal nog zeer moeilijk zijn voor de behandeling van den oogst de noodige arbeidskrachten ter beschikking te krijgen. De tarwemarkt in Argentinië is, sedert de uitvoer daar verboden is, voor Europa van minder belang dan vroeger. Ook daar zijn de prijzen, hoewel minder dan in Noord-Amerika, in den loop der week vrij sterk gestegen. Volgens Engelsche berichten begint Australische tarwe in flinke hoeveelheden in de havens der geallieerden aan te komen, die daardoor minder afhankelijk zouden geraken van de Amerikaansche verschepingen. Het is voor de Europeesche landen zeer zeker te hopen, dat zij zich van flinke hoeveelheden Australische en later Indische tarwe zullen kunnen voorzien, daar hunne eigen oogsten al evenmin overvloedig zullen zijn als de Amerikaansche overschotten. Wel brengt het betere weder der laatste weken eenige verlichting, doch veel onherstelbare schade is behalve door den strengen winter reeds geschied door gebrek aan arbeidskrachten en meststoffen.

Maïs. Aan de Amerikaansche markten heeft maïs slechts weinig de prijsbeweging van tarwe gevolgd. Wel zijn de prijzen wegens groote vraag en beperkt aanbod circa 5 cent per bushel gerezen, doch van den nieuwen oogst worden bij eene bevredigende met maïs bezaaide oppervlakte gunstige resultaten verwacht. In Argentinië, waar vooral in de vroege districten de oogst het sterkst geleden heeft, is de aanvoer van de nieuwe maïs later dan gewoonlijk. Zooals bekend is, is de maïsofbrengst daar bovendien zeer gering en de kwaliteit schijnt onbevredigend te zijn. De prijzen zijn daar weder gestegen na eene rustiger stemming in het begin der week en de laatste dagen bestaat aan de markten te Buenos Aires en Rosario weder goede vraag, misschien door de verwachting, dat spoedig meer scheepsruimte beschikbaar zal komen. Tot maïsexport van Zuid- naar Noord-Amerika, die onlangs mogelijk scheen te worden, geeft de prijsverhouding nog geen aanleiding.

Gerst. Nu in de laatste dagen de geallieerde Regeeringen hunne aandacht zijn gaan wijden aan aankopen van gerst in Noord-Amerika is dit artikel plotseling weder veel duurder geworden en het toch reeds beperkte aanbod is nog verder ingekrompen. Ook van de gerstmarkt heeft zich in Amerika eene zenuwachtige stemming meester gemaakt.

Lijnzaad is in Argentinië, na zich eenige weken op hetzelfde prijsniveau te hebben bewogen, de laatste dagen weder veel duurder. Ook voor dit artikel scheen uitvoer naar Noord-Amerika onlangs mogelijk te worden, doch de hernieuwde prijsstijging in Argentinië heeft, ondanks eveneens hogere prijzen aan de Noord-Amerikaansche markten, voorloopig dien uitvoer weder verhinderd. Het in Noord-Amerika voorgestelde algemeene oorlogs-invoerrecht van 10 pCt. van de waarde van den geheelen invoer zal lijnzaadzaken van Zuid- naar Noord-Amerika ook waarschijnlijk nog bezwaarlijker maken. Toch blijft Argentinië het eenige land, dat met zijn klein overschot van lijnzaad het in Noord-Amerika bestaande tekort, waarin Canada lang niet zal kunnen voorzien, kan helpen aanvullen.

Buitenlandsche granen in Nederland.

De voorziening van ons land blijft nog steeds zorg baren. De in April naar Noord-Amerika uitgevaren schepen zijn alle beladen en gedeeltelijk reeds weer op den terugweg, doch wie weet, welk gevolg de agitatie voor de beperking van den uitvoer van levensmiddelen uit Amerika naar de neutrale Europeesche landen zal hebben. Het blijft zaak, ons door groote zuinigheid op alle gebeurlijkheden voor te bereiden, te meer, waar onze eigen wintertarwe zulk een slecht beslot behoort.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres *)		
	Tarwe Mei	Maïs Mei	Haver Mei	Tarwe Juni	Maïs Juni	Lijnzaad Juni
12 Mei '17	nom.	161 1/2	73 1/2	17,35	11,70	25,60
7 „ '17	283	153 1/2	67 1/2	16,— *)	11,70 *)	23,— *)
15 Mei '16	115 3/8	74 1/2	47 3/8	7,60	4,45	11,10
15 Mei '15	151 1/2	73 1/8	51 1/2	13,20 *)	5,50 *)	11,85 *)
15 Mei '14	96 3/4	68 1/2	40 3/8	8,90	5,35	13,— *)
20 Juli '14	82 1)	56 3/8 1)	36 1/2 1)	9,40 2)	5,38 2)	13,70 2)

1) per Dec. 2) per Sept. 3) per Mei. 4) per Juli.

*) De noteeringen van Buenos Ayres zijn van 5 en 12 Mei.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	14 Mei 1917	7 Mei 1917	15 Mei 1916
Tarwe	588,— ¹⁾	588,— ¹⁾	368,— ¹⁾
Rogge (No. 2 Western) ..	nom.	nom.	nom.
Maïs (La Plata)	345,— ¹⁾	345,— ¹⁾	255,—
Gerst (46 lb. feeding)....	345,— ¹⁾	345,— ¹⁾	368,—
Haver (38 lb. white clipped)	20,— ¹⁾	20,— ¹⁾	17,25
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad)	200,— ¹⁾	200,— ¹⁾	nom.
Lijnzaad (La Plata).....	nom.	nom.	470,—

1) Regeeringsprijs.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor verbruik in Nederland.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	6-12 Mei 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. tijdvak 1916	6-12 Mei 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. tijdvak 1916	1917	1916
Tarwe.....	—	126.932	217.841	—	4.553	4.225	131.485	222.066
Rogge	—	8.465	7.007	—	—	—	8.465	7.007
Boekweit	—	2.314	5.539	—	—	500	2.314	6.039
Maïs	—	73.936	74.536	—	54.331	49.330	128.267	123.866
Gerst	—	22.949	41.019	—	9.563	4.549	32.512	45.568
Haver	—	10.025	18.260	—	15.042	4.218	25.067	22.478
Lijnzaad	—	8.322	36.926	—	7.560	28.284	15.882	65.210
Lijnkoek.....	—	19.223	67.800	—	20.576	4.165	39.799	71.965
Tarwemeel	—	5.412	450	—	—	—	5.412	450

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor België.

Tarwe	3.466	113.032	243.429	—	—	—	113.032	243.429
Maïs	—	7.479	46.697	—	—	—	7.479	46.697

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	IJzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
11 Mei 1917..	nom.	130.-/-	243.-/-	30.10/-	—
4 „ 1917..	nom.	130.-/-	231.-/-	30.10/-	—
12 Mei 1916..	82/6	140.10/-	198.-/-	34.-/-	96.-/-
14 Mei 1915..	63/10	78.-/-	162.10/-	20.-/-	64.-/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

WOL.

Van de Engelsche markt ontbreken deze week berichten. De Nederlandsche industrie profiteert van de aankomst van de „Kennemerland” uit La Plata, welk schip eenige belangrijke partijen wol aan boord heeft en sedert Februari in Engeland werd opgehouden.

Men ziet met ongeduld de aankomst van de twee andere schepen tegemoet, welke te Vigo worden opgehouden en belangrijke ladingen inhouden voor rekening van Nederlandsche fabrikanten.

Ondertusschen worden hooge prijzen betaald voor de beschikbare partijen, neerkomende op ongeveer f 7,50 voor gewasschen Merinos wol.

Noteringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
4 Mei 1917.....	72	56 1/2	45	37 1/2	32
27 April 1917.....	72	56	45	37	32
5 Mei 1916.....	44	37	32 1/2	28 1/2	25

KATOEN.

Noteringen voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands.)

	11 Mei '17	4 Mei '17	27 Apr. '17	11 Mei '16	11 Mei '15
New York	19,80 c	20,05 c	20,40 c	13,10 c	—, — c
Liverpool	12,80 d	12,89 d	12,88 d	8,43 d	5,30 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.

(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '16	Overeenkomstige perioden	
	tot 27 Apr. '17	1915-'16	1914-'15
Ontvangsten Gulf-Havens..	4642	4222	6494
„ Atlant. Havens	1855	2225	3368
Uitvoer naar Gr. Britannië	2267	2059	3193
„ „ 't Vasteland.	1877	1939	3500
„ „ Japan etc...	454	353	402

Voorraden in duizendtallen	27 April '17	27 April '16	27 April '15
Amerik. havens.....	1049	1261	1386
Binnenland.....	923	842	707
New York	56	245	203
New Orleans	327	295	338
Liverpool	650	792	1503

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester dd. 18 April 1917.

Voor het eerst sedert einde Februari hebben wij in Amerikaansche katoen een daling te rapporteren. Hoofdzakelijk is zulks veroorzaakt door verkoopen voor Zuidelijke rekening, gedeeltelijk door de betere oogstvooruitzichten en verder eenigszins door de vrees, dat de Amerikaansche Regeering een maximum-prijs voor katoen zou vaststellen. Het is wel opmerkelijk, dat, terwijl de zichtbare hoeveelheid van Amerikaansche katoen thans slechts 360.000 kleiner is dan in 1916 en 160.000 balen minder dan in 1914, de prijs toch dubbel zoo hoog is. Door de groote transportmoeilijkheden zal de consumptie in Europa waarschijnlijk wel wat kleiner worden, doch daar het verbruik in de Vereenigde Staten zeker nog verder zal toenemen, mag men wel aannemen, dat dit elkaar zal opheffen. Engelsche spinners

hopen nog, dat er eenige kans is op reductie van zeevrachten voor katoen, hetwelk zeker voor Lancashire zeer wenselijk zoude zijn. Egyptische katoen is iets flauwer in prijs, omdat de vraag wat minder is; de statistische positie blijft echter nog zeer sterk.

Voor spinners is de positie nog slechts weinig verbeterd, en zelfs bij de kleinere productie blijft het nog moeilijk deze te plaatsen. Wel vinden dagelijks verkoopen plaats, doch over het algemeen zijn deze in totaal kleiner dan de productie, zoodat de spinmarge dan ook nog geregeld afbrokkelt. Men had wel langzamerhand op eenige verbetering gehoopt, maar de groote verscheppingsmoeilijkheden maken koopers huiverig om nieuwe contracten af te sluiten, terwijl het bovendien met de loopende orders zeer lang duurt voor deze afgeleverd worden. Wel blijft het binnenland voor kleine hoeveelheden in de markt, doch de afwezigheid van eenige exportvraag van beteekenis voor Continentale markten heeft een ongunstigen invloed. Voor China en Engelsch-Indië zijn eenige orders, hoofdzakelijk in gekleurde garens, geplaatst. De handel in ruwe garens voor deze markten heeft bijna geheel opgehouden. Prijzen van mediokwaliteiten zijn over het algemeen ¼ pence hooger, doch noteringen voor de betere kwaliteiten zijn vrijwel onveranderd. Egyptische garens worden ook weinig gevraagd en spinners denken er zelfs over de productie nog verder in te krimpen.

De vraag naar manufacturen schijnt wel iets te zijn verbeterd, hoewel het twijfelachtig is of wel veel orders zijn afgesloten. Over het algemeen is het gevoelen echter wel wat meer optimistisch en zoowel in Indië als in China schijnt men thans te beseffen, dat voorraad van manufacturen op prijs gehouden moet worden, daar het steeds moeilijker wordt deze te remplacieren, terwijl bovendien prijzen in Europa geregeld stijgen. Men hoopt maar, dat de verdere verscheppingsvooruitzichten zullen verbeteren en verwacht algemeen, dat de Vereenigde Staten in dit opzicht behulpzaam zullen zijn. De kleinere markten blijven geregeld doorverkoop en ook de binnenlandsche vraag is nog steeds voldoende.

RUBBER.

De rubbermarkt had in de afgelopen week wat vaster voorkomen. De prijzen liepen een weinig op; men betaalde 3/1 voor prima Crêpe. Daarna werd het aanbod wat ruimer en de week sluit kalm op de volgende noteringen:

Prima Hevea Crêpe Mei/Juni	3/- 1/4	einde vorige week	3/-
Juli/Dec.	2/11 3/4	„	2/11
Hard fine Para	3/- 1/2	„	3/- 1/2

SUIKER.

Na eene kalme week sloot onze Bietsuikermarkt wat vaster doordat de houders van Mei-suikers tot opslag overgingen en daardoor toonden niet elk bod te willen aannemen. Koopers bieden thans f 22,— terwijl verkoopers f 22 3/8 vragen.

F. O. Licht meldt, dat volgens de meer betrouwbare berichten, die nu uit de beetwortelstreken in Duitschland binnenkomen, men in doorsnee op een kleine inkrimping van den aanbouw mag rekenen. Ook in Oostenrijk-Hongarije, waar men indertijd eerder eene vermeerdering verwachtte, zal de aanplant waarschijnlijk ietwat bij verleden jaar achterblijven.

De zichtbare voorraden bedroegen:

	1916/17	1915/16	1914/15
Duitschl. } 1 Sept.	250.000*	545.000*	536.607 tons
Hamburg			
Oostenrijk 1 „	305.000*	478.000*	244.741 „
Frankrijk 1 „	39.012	58.525	141.454 „
Nederland 15 April	138.447	50.568	119.090 „
België 1 Maart	102.074	57.628	178.349 „
Engeland 1 Febr.	137.913	109.170	486.838 „
Totaal Europa	972.446	1.298.891	1.707.079 tons
Ver.St.v.N.A. 19 Apr.	311.000	120.000	270.079 „
Cubahavens 11 „	500.000	813.528	491.400 „

Totaal 1.783.446 2.232.419 2.468.158 tons

* Raming.

Laten wij Duitschland, Oostenrijk en België buiten beschouwing, dan krijgen wij de volgende vergelijking:

Frankrijk	39.012	58.525	141.454 tons
Nederland	138.447	50.568	119.090 „
Engeland	137.913	109.170	485.838 „
Ver.St.v.N.A.	311.000	120.000	270.079 „
Cubahavens	500.000	813.528	491.400 „

Totaal 1.126.372 1.151.791 1.508.861 tons

Op Java, waar nu de eene fabriek na de andere de campagne opent, vonden herverkoopen van Chineesche speculanten plaats tot f 13 1/4 voor Superieur Juni/Juli-levering, op welke basis de exporthandel eenige belangstelling toonde.

De Java-Uitvoeren van 1 April tot 31 Januari bedroegen volgens opgave van de Handelsvereniging te Batavia:

Destinaties	Oogst 1916	1915	1914
Nederland en Ned. f.o.	31.637	413	11 tons
Engeland	546.333	219.802	551.114 "
Frankrijk	69.509	72.863	14.430 "
België	—	—	851 "
Noorwegen	11.836	—	— "
Italië	20.697	—	— "
Suez	11.904	19.871	— "
Port Said f.o.	18.164	40.272	61.157 "
Amerika (Atl. havens)	—	—	— "
Vancouver	6.000	—	— "
Singapore	48.127	38.169	55.320 "
China	5.568	15.941	18.827 "
Hongkong	112.281	152.448	102.946 "
Japan	49.312	47.595	101.562 "
Britsch-Indië	334.567	381.001	301.724 "
Australië	6.033	45.354	5.932 "
Siam	11.844	8.925	2.985 "
Diverse havens	—	—	12 "

Totaal..... 1.283.812 1.042.674 1.216.871 tons

De Amerikaansche markt blijft vast gestemd. Spot Centrifugals werden na eenige fluctuaties het laatst 6.21 c. genoteerd. De ontvangsten der week, eindigende 27 April bedroegen 71.000 tons, de versmeltingen 62.000 tons en de voorraden 320.000 tons tegen 114.000 en 298.000 tons in de beide voorgaande jaren.

Terwijl wij onlangs nog op de mogelijkheid wezen, dat de laatste raming van den Cubaoogst verder verlaagd zoude kunnen worden, spreekt een bericht uit New-York thans de verwachting uit, dat de raming overschreden zal worden.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Mei	Londen			New York 96% Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Javas fob.	Americ. Granulated fob.	
11 Mei 1917....	f 21 3/4	47/1 1/2	—	32/6	6,27 a 6,62
4 „ 1917....	„ 21 1/2	47/1 1/2	—	32/6	6,28
11 Mei 1916....	„ 30 3/4	47/1 1/2	—	30/6	6,52
11 Mei 1915....	„ 21	31/-	18/0	—	—
21 Juli 1914....	„ 11 13/32	18/-	—	—	3,26

KOFFIE.

(Uit het Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Er valt van de markt niet veel te zeggen.

Eerstehands afdoeningen vonden alhier niet plaats, tweedehands omzet ontbreekt eveneens.

De regeering is nu bezig de getallen op te nemen van de voorraden in ons land; zij doet dit met het oog op uitvoerconsenten.

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
14 Mei 1917	138.000	6125	1.338.000	6000	13 7/16
7 „ 1917	192.000	6800	1.337.000	6000	13 7/32
28 April 1917	191.000	6950	1.330.000	6000	12 13/16
6 Mei 1916	262.000	7425	1.015.000	7250	11 7/8

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
14 Mei 1917....	32.000	2.087.000	76.000	9.481.000
12 Mei 1916....	23.000	3.075.000	41.000	11.021.000

COPRA.

De toestand van de markt bleef deze week weder geheel onveranderd en ging er weder niets om.

De markt in Engeland was in den laatsten tijd nominaal tengevolge van regeeringsmaatregelen. De notering cif. Londen is thans £ 45.5.- (dus ca. £ 5.15.- lager) voor Ceylon. Ceylon cif. Marseille £ 67.-- (?).

NOTEERINGEN.

Java f. m. s.

12 Mei 1917....	f —	} N.O.T.-condities.
5 „ 1917....	„ 52 3/8 nom.	
12 Mei 1916....	„ 37 3/4	
12 Mei 1915....	„ 67	
20-25 Juli 1914....	„ 28 3/4	

VERKEERSWEZEN.

BEVRACHTINGEN.

12 Mei 1917. Door het uitblijven van de overzeesche post kan over de afgelopen week geen overzicht van de vrachtenmarkt gegeven worden.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
7/12 Mei 1917	—	—	—	—	—	—
30 A./5 Mei 1917	—	—	—	40/-	—	—
8/13 Mei 1916	—	—	—	13/3	—	172/6
10/15 Mei 1915	—	—	10/-	8/-	62/6	67/6
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gesaagd)	Oostk. Engeland (mijnstutten)	Holland (pitch-pine)	Engeland (pitch-pine)
7/12 Mei 1917....	—	—	—	—
30 April/5 Mei 1917....	—	—	—	—
8/13 Mei 1916....	—	—	—	580/-
10/15 Mei 1915....	—	—	—	225/-
Juli 1914....	f 12,—	24/6	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Griekeland Middlesbro'	Poti Middlesbro'
30 April/5 Mei 1917....	—	—	—	—
8/13 Mei 1916....	19/-	19/6	—	—
10/15 Mei 1915....	11/6	13/0	16/-	—
Juli 1914....	4/3	5/4 1/2	5/0	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
7/12 Mei 1917	—	—	—	—	—	—
30 A./5 Mei 1917	69/-	101/3	110/-	—	—	—
8/13 Mei 1916	fr 65,-	94/3	110/6	59/-	f 6,50	—
10/15 Mei 1915	„ 15,75	25/-	24/-	26/-	„ 6,—	—
Juli 1914	„ 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
30 April/5 Mei 1917....	275/-	360/-	—	—
8/13 Mei 1916....	136/3	145/-	—	140/-
10/15 Mei 1915....	55/-	—	—	90/-
Juli 1914....	14/6	16/3	25/-	22/3

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Hout gesaagd en pitchpine per St. Pet. Standard van 165 kub. vt., mijnstutten per vadem van 216 kub. vt.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

Nederlandsche Bank voor Russischen Handel

BANQUE NÉERLANDAISE POUR LE COMMERCE RUSSE

Kapitaal 5.000.000 Roebels.

Kantoor: 20 NEWSKY PROSPECT PETROGRAD.
Telegramadres: NEDRUSBANK

De Bank neemt gelden à deposito en in rekening-courant en verricht alle soorten wissel- en bankzaken:

Voor inlichtingen kan men zich wenden tot alle kantoren van de NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ en de TWENTSCHE BANK, zoomede tot de heeren HOPE & Co. en LIPPMANN, ROSENTHAL & Co. te Amsterdam en R. MEES & ZONEN te Rotterdam.

J. & J. M. VOORHOEVE
Makelaars in Assurantiën
Anno 1836

ROTTERDAM

NEDERLANDSCHE GRONDBRIEFBANK

30 HEERENGRACHT, 495, AMSTERDAM

5 pCt. Obligatiën (Grondbrieven) tegen Beurskoers
Gecertificeerd door de Centrale Trust-Compagnie

Verkrijgbaar in stukken van f 2500,—, f 1000,—, f 500,— en f 100,— op elk goed effectenkantoor

GEBROEDERS CHABOT ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco-Chèque-Rekening.
Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Verkoop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten:

Oorlogs-, Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal- e. a. verzekeringen van elken aard.

ONTVANG- EN BETAALKAS

NIEUWE DOELENSTRAAT 20—22 AMSTERDAM

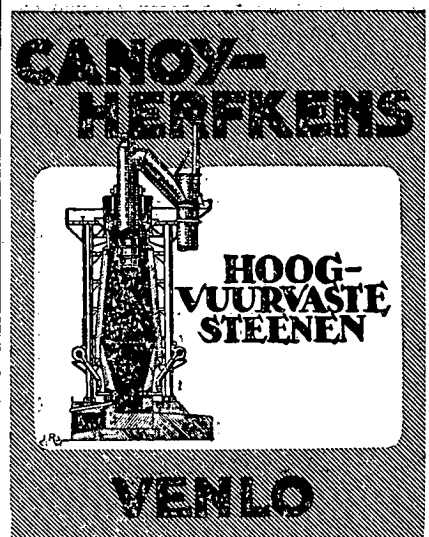
KAPITAAL EN RESERVEN f 5.500.000,—

DEPOSITO'S VOOR 1 JAAR FIXE à 4 pCt.

GELDEN OP DEZEN TERMIJN GESTORT ZIJN NA AFLOOP VAN HET JAAR ZONDER OPZEGGING BESCHIKBAAR.

NIET OPGEVORDERD ZIJNDE, WORDT DE POST STILZWIJGEND VOOR GELIJKEN TERMIJN VERLENGD.

DE RENTE KAN NAAR VERKIEZING PER KWARTAAL, PER HALF JAAR OF PER JAAR ONTVANGEN WORDEN.

PRACTISCH EFFECTENBOEK

ter vereenvoudiging van administratie en ten gebruikte voor de

VERMOGENSBELASTING

Prijs f 1,—

Alom verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij NIJGH & VAN DITMAR'S UITG.-MIJ, R'DAM

GEO. H. McFADDEN & BRO. COTTON MERCHANTS

PHILADELPHIA—NEW YORK

Vertegenwoordiger voor Nederland: D. BREEKLAND; Oldenzaal—Enschede

PHS VAN OMMEREN REEDER, CARGADOOR, EXPEDITEUR, ROTTERDAM. ASSURANTIE

Agent van Stoomvaartlijnen naar: AUSTRALIË en NIEUW-ZEELAND, CHINA en JAPAN, BRITSCH-INDIË, ZUID-AFRIKA, CHILI en PERU, MEXICO, WEST-INDIË, LONDON, LIVERPOOL, MANCHESTER, SOUTHAMPTON en CORK.

PHS. VAN OMMEREN (LONDEN) LTD, LONDEN
THE PH. VAN OMMEREN CORP'N OF NEW YORK; NEW YORK

VAN ES & VAN OMMEREN, AMSTERDAM
COMPTOIR MARITIME ANVERSOIS, ANTWERPEN

PIERSON & Co.
AMSTERDAM

BOISSEVAIN & Co.
NEW YORK

FINANCIEREN IN- EN EXPORT. — BEHANDELEN VERSCHEPINGS- EN ANDERE DOCUMENTEN.
BEZORGEN OPSLAG, VERSCHEPING EN ASSURANTIE VAN GOEDEREN.
FOURNEEREN EN INCASSEEREN WISSELS OP ALLE PLAATSEN IN DE VER. STATEN EN CANADA.
OPENEN REKENING-COURANT MET RENDE-VERGOEDING.

RUSSISCH-HOLLANDSCHE BANK

RUSSKO-GOLLANDSKI BANK Telegram-Adres: PETRODAM BANQUE RUSSO-HOLLANDAISE
PETROGRAD — NEWSKI PROSPEKT 21 ILINKA IPATEWSKI PEREOULOK 3 — MOSCOU

Volgestort Kapitaal Rs. 10.000.000 Rentevergoeding op chèque-rekeningen tot nader order 4 pCt. Reserven Rs. 1.000.000

Financiering van im- en export. Rembours-credieten. Incasseering en aan- en verkoop van wissels. Handelsinformaties.
Inlichtingen verkrijgbaar bij de Hoofdvertegenwoordiging voor Nederland:

de Rotterdamsche Bankvereniging te Amsterdam en Rotterdam

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM BATAVIA 's-GRAVENHAGE

AMPENAN, BANDOENG, CHERIBON, HONGKONG, INDRAMAJOE,
MEDAN, PEKALONGAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SINGAPORE,
SOERABAYA, TEGAL, TJILATJAP, WELTEVREDEN.

Kapitaal f 30.000.000,—

Reserven f 14.000.000,—

VAN RIJN & Co
UTRECHT — POSTBUS 40

EENIGE FABRIKANTEN
VAN DE UTRECHTSCH

FIJNE TAFELMOSTERD

DE SPAARNE-BANK
HAARLEM

Gestort Kapitaal en Reserves f 1.184.000,—

REKENING-COURANT, CREDIETEN, INCASSEERINGEN, ASSURANTIËN,
WISSELS, EFFECTEN, COUPONS, PROLONGATIËN, DEPOSITO'S, ENZ.

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

Wilton's Machinefabriek en Scheepswerf
ROTTERDAM

Scheepsbouw en Machinefabriek

Speciale inrichting voor reparatiën van elken omvang
Drie droogdokken met lichtvermogen tot 14000 ton

Dwarshelling

Drijvende kranen met lichtvermogen tot 120 ton

Telefoon: 7303 en 7304

Telegramadres: „WILTON” Rotterdam

WERKSPoor, AMSTERDAM

Land- en Scheeps-Machines - Dieselmotoren
Installatiën voor Suikerfabrieken - Polderbemalingen
Ijzerconstructiën

GEBR. VAN UDEN

ROTTERDAM - AMSTERDAM - ZAANDAM

Reeders en Cargadoors
Bevrachtingsagenten - Expeditieus
KOOP en VERKOOP VAN SCHEPEN
Telegram-Adres: „VANUDEN”

COMPANIA MERCANTIL ARGENTINA

(ARGENTIJSCHÉ HANDEL-MAATSCHAPPIJ)
GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL f 6.000.000,—
waarvan geplaatst en volgestort f 3.000.000,—

RAAD VAN BESTUUR:

- Mr. Dr. J. P. VAN TIENHOVEN, Directeur der ROTTERDAMSCHÉ BANK-
VEREENIGING, te Amsterdam, *Voorzitter*.
S. VAN DEVENTER, Directeur der Firma WM. H. MÜLLER & Co., te
's-Gravenhage, *Secretaris*.
A. G. KRÖLLER, Lid der Firma WM. H. MÜLLER & Co., te 's-Gravenhage.
F. SMIDT, Gedelegeerd Commissaris der HOLLANDSCHE BANK VOOR ZUID-
AMERIKA, te Hilversum.
W. WESTERMAN, President der ROTTERDAMSCHÉ BANKVEREENIGING, te
Rotterdam.
ALBERTO I. ZELLER, Gedelegeerd Directeur der COMPANIA MERCANTIL
ARGENTINA, te Buenos Aires.

SUCCURSALE TE BUENOS AIRES:
25 DE MAYO.

DIRECTIE:

ALBERTO I. ZELLER, Gedelegeerd Directeur.
CARLOS HERBST }
PEDRO CLEMENS } Algemeene Procuratiehouders.

**Uitgifte van de nog in portefeuille
zijnde 3000 Aandeelen aan Toonder
elk groot f 1000,—**

ten volle deelende in de winst over het boekjaar 1917

De ROTTERDAMSCHÉ BANKVEREENIGING bericht,
dat zij op

VRIJDAG 18 MEI 1917

van des voormiddags 9 tot des namiddags 4 uur

de inschrijving op bovengenoemde Aandeelen **uitsluitend voor
Aandeelhouders** tot den koers van **160 pCt.** openstelt bij hare
kantoren te ROTTERDAM, AMSTERDAM en 's-GRAVENHAGE,
op de voorwaarden van het prospectus dd. 11 Mei 1917.

Prospectussen en inschrijvingsbiljetten zijn aldaar verkrijgbaar.

AMSTERDAM, 11 Mei 1917.

Een polis der

NILLMIJ

van 1859

's-Gravenhage, Veenestraat 1
geeft volledige
zekerheid en rust.

De Uitvoerende Commissie
der

Nederlandsche Overzee- Trustmaatschappij

geeft hierbij kennis dat
door haar is ingesteld de

Commissie voor Scheepvaart

Gevestigd: Parkstraat 101,
's-GRAVENHAGE
Telefoon H 4526

Telegram-Adres: NOTMY-Scheepvaart

De Nederlandsche
Overzee-Trustmaatschappij

C. J. K. VAN AALST,
Voorzitter.

Mr. A. MACLAINE PONT,
Secretaris.

VAN DEN BERGHS, LIMITED

Margarine-Fabrikanten, Rotterdam